

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ-TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EVROPSKÉ INTEGRACE

Využití finančních prostředků Programu rozvoje venkova ČR v období 2007-2013
na příkladu vybraného projektu

Use of Financial Subsidies from the Rural Development Programme of the Czech Republic
in the Period 2007-2013 in the Case of a Sample Project

Student: Aneta Urbanová

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Lukáš Melecký

OSTRAVA 2014

Zadání bakalářské práce

Student:	Aneta Urbanová
Studijní program:	B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor:	6210R004 Eurospráva
Specializace:	00 Eurospráva
Téma:	Využití finančních prostředků Programu rozvoje venkova ČR v období 2007-2013 na příkladu vybraného projektu Use of Financial Subsidies from the Rural Development Programme of the Czech Republic in the Period 2007-2013 in the Case of a Sample Project

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Teoretická východiska politiky a programování rozvoje venkova v EU a ČR
 3. Program rozvoje venkova ČR 2007-2013 a charakteristika MAS Hornolidečska
 4. Příprava reálného projektového záměru spolufinancovaného z EAFRD v mikroregionu Hornolidečsko
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- EUROPEAN COMMISSION. *A View on Employment, Growth and Innovation in Rural Areas*. Commission Staff Working Document. Brussels: European Commission, 2012. 133 s.
- MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *Program rozvoje venkova České republiky 2007-2013*. Praha: MZe, 2012. 227 s.
- TOMŠÍK, Karel. *Vývoj a perspektivy evropského venkova*. Praha: Wolters Kluwer, 2009. 208 s. ISBN 978-80-7357-495-6.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

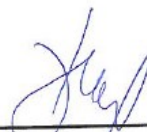
Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Lukáš Melecký**

Datum zadání: 22.11.2013

Datum odevzdání: 09.05.2014



Ing. Boris Navrátil, CSc.
vedoucí katedry

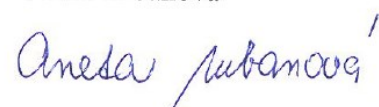


prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně. V seznamu použité literatury uvádím veškeré knihy, internetové stránky a elektronické publikace, které byly při psaní bakalářské práce použity.“

V Ostravě dne 8. května 2014

Aneta Urbanová



Chtěla bych poděkovat panu Ing. Lukáši Meleckému za veškerý věnovaný čas, cenné rady a připomínky, které mi napomohly k vypracování této bakalářské práce.

Obsah

1 Úvod	5
2 Teoretická východiska politiky a programování rozvoje venkova EU a ČR	7
2.1 Definice venkova a vymezení venkovských oblastí na úrovni EU a ČR	7
2.1.1 Metodologie OECD.....	8
2.1.2 Metodologie EUROSTATU.....	9
2.2 Historický kontext rozvoje venkova v podmínkách evropské integrace	10
2.2.1 Rozvoj evropského zemědělství v poválečném období	10
2.2.2 Důležité reformy Společné zemědělské politiky.....	11
2.2.3 Utváření politiky rozvoje venkova.....	13
2.3 Politika a programování rozvoje venkova EU v období 2007-2013.....	14
2.3.1 Pilířová struktura CAP v EU	15
2.3.2 Nařízení Rady (ES) 1698/2005 – EAFRD	16
2.3.3 Strategické zásady rozvoje venkova 2007-2013	17
2.3.4 Finanční rámec politiky rozvoje venkova	18
2.4 Programování politiky rozvoje venkova EU v období 2014-2020	20
2.5 Politika rozvoje venkova v podmínkách ČR	21
2.5.1 Národní strategický plán rozvoje venkova ČR v období 2007-2013	22
2.5.2 Program rozvoje venkova ČR v období 2007-2013.....	23
2.5.3 Společný strategický rámec 2014-2020	23
2.5.4 Program rozvoje venkova ČR v období 2014-2020.....	24
3 Program rozvoje venkova ČR 2007-2013 a charakteristika MAS Hornolidečska	26
3.1 Program rozvoje venkova ČR 2007-2013	26
3.2 Prioritní osy.....	27
3.2.1 Osa I – Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví	28
3.2.2 Osa II – Zlepšování životního prostředí a krajiny.....	29
3.2.3 Osa III – Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova.....	29
3.2.4 Osa IV – LEADER.....	30
3.3 Monitorování a hodnocení Programu rozvoje venkova ČR	31
3.4 Mikroregion Hornolidečsko.....	32
3.4.1 Vymezení MAS Hornolidečska	33
3.4.2 Strategie a cíle MAS Hornolidečska	35
3.4.3 SWOT analýza MAS Hornolidečska	36

3.5 Socio-ekonomická analýza obce Lidečko.....	39
3.5.1 Obyvatelstvo.....	41
3.5.2 Ekonomická charakteristika	42
3.5.3 Občanská vybavenost.....	43
4 Příprava reálného projektového záměru spolufinancovaného z EAFRD v mikroregionu Hornolidečsko	45
4.1 Žadatel projektu	45
4.2 Popis projektu	47
4.2.1 Popis výchozího stavu a zdůvodnění projektu	48
4.2.2 Cíle projektu.....	49
4.2.3 Harmonogram projektu	50
4.2.4 Místo realizace projektu	51
4.2.5 Technické řešení projektu	53
4.3 Rozpočet projektu	55
4.4 Bodové hodnocení projektu	56
4.5 Povinné přílohy projektu	57
4.6 Souhrnné zhodnocení projektového záměru	58
Závěr	59
Seznam použité literatury	61
Seznam zkratk.....	65
Seznam tabulek	
Seznam obrázků	
Seznam příloh	

1 Úvod

Téma této bakalářské práce je *Využití finančních prostředků Programu rozvoje venkova ČR v období 2007-2013 na příkladu vybraného projektu*. V průběhu posledních let význam venkova výrazně posílil a stal se jedním z hlavních ohnisek Evropské unie. Je to logické, venkovské oblasti se rozkládají na více než 91 % celého území Evropské unie a bydlí zde přes 50 % jeho obyvatel. Uplatňováním aktivní politiky rozvoje venkova se dosahuje důležitých cílů týkajících se venkova, které napomáhají k vytvoření kvalitních podmínek pro kvalitní život místních obyvatel. Úspěchem integrace není dále rozvíjet silné a vyspělé města a regiony, ale snažit se podporovat a rozvíjet slabší oblasti, aby se zvýšila jejich konkurenceschopnost a docházelo k postupnému snižování ekonomických, sociálních a územních disparit mezi obcemi a městy.

Protože je každá obec individuální, má své vlastní specifické potřeby a požadavky, byly zřízeny tzv. Místní akční skupiny, působící na určitém území mikroregionu. V současné době je jich na území České republiky 180. Nosná část bakalářské práce věnuje pozornost Místní akční skupině Hornolidečska. Podstatou těchto Místních akčních skupin je zanalyzovat dané prostředí, vytvořit SWOT analýzu, díky které zjistí potřeby a nedostatky daného prostředí. Na základě tohoto zjištění vytvoří strategické rozvoje, stanoví cíle, opatření a priority, které by měly pomoci ke zlepšení situace v dané oblasti.

Cílem této bakalářské práce je nastínit teoretická východiska politiky a programování rozvoje venkova EU a ČR a na základě těchto teoretických znalostí navrhnout zjednodušený fiktivní projektový záměr, který by byl spolufinancován z Programu rozvoje venkova ČR v rámci programového období 2007-2013.

V bakalářské práci je použito několik metod vědeckého zkoumání. Metoda abstrakce umožnila z analytických poznatků vytvořit konkrétní ucelený materiál, objasňující vzájemné vztahy těchto skutečností. Také zde byla použita metoda srovnávání dostupných dat, jejich analýzy a následné syntézy. Metody byly vybrány v souladu s naplněním cíle bakalářské práce.

Práce je rozdělena do tří obsahových kapitol, doplněných o úvod a závěr. Teoretická část se zabývá důležitostmi venkovských oblastí, vývojem a současností politiky rozvoje venkova EU a ČR.

Analytická část se podrobněji zaměřuje na Program rozvoje venkova ČR 2007-2013, dále na Místní akční skupinu Hornolidečska, kde se blíže specifikuje její oblast působení, strategie a cíle. Poslední část této kapitoly je zaměřena na socio-ekonomickou analýzu obce Lidečko, v níž bude realizován projektový záměr.

Obsahem praktické části je realizace konkrétního projektového záměru „*Nákup technického vybavení provozovny*“, který je strukturován dle dokumentu stanoveným SZIF.

Bakalářská práce vychází z dostatku kvalitních zdrojů, především z elektronické publikace. Mezi hlavní zdroje lze zahrnout Národní strategický plán rozvoje venkova České republiky na období 2007-2013, stránky Ministerstva zemědělství ČR a Státního zemědělského intervenčního fondu.

2 Teoretická východiska politiky a programování rozvoje venkova EU a ČR

Význam venkovských oblastí se v průběhu vývoje evropské integrace značně změnil. Dříve byl **venkov** považován pouze jako základna pro zemědělskou produkci, sadařství a lesnictví. V poslední dekádě vývoje *Evropské unie* (European Union, EU) je však hlavním cílem řešení problematiky venkovských oblastí, to zahrnuje nejen posílení konkurenceschopnosti zemědělství a lesního hospodářství, ale i zvýšení kvality života ve venkovských oblastech, ochrana životního prostředí nebo uchování kulturní krajiny.

Politika rozvoje venkova se dostala do popředí zájmu *Společné zemědělské politiky* (Common Agricultural Policy, CAP)¹, protože tato politika podporuje udržitelný rozvoj venkovských oblastí Evropy a řeší hospodářské, sociální a environmentální otázky. **Ve venkovských oblastech žije více než polovina populace EU a představují více než 90 % území 28 členských států EU².**

Venkovské regiony vytváří v EU kolem 50 % hrubé přidané hodnoty a poskytují přes 55 % pracovních míst. Přesto ve srovnání s městy mají tendenci zaostávat v mnoha sociálně-ekonomických ukazatelích. Ve venkovských oblastech je přibližně o třetinu nižší příjem na obyvatele. V některých venkovských oblastech činí problém odlehlost a okrajovost³.

2.1 Definice venkova a vymezení venkovských oblastí na úrovni EU a ČR

EU nemá jednotnou definici venkovských oblastí. Každá členská země používá svou vlastní definici venkova – ty jsou si velice podobné. **Venkovské oblasti** můžeme obecně charakterizovat jako oblasti zaostávající za městskými oblastmi. Zpravidla zde jsou nižší příjmy, zaměstnanost, nižší hustota obyvatel a migrační deficit mladých a odborně kvalifikovaných lidí. Často uváděným důvodem zaostávání venkovských oblastí je nízký aglomerační potenciál, nedostatek lidského kapitálu a nízká vybavenost infrastruktury. Velká část venkovských oblastí je pokryta zemědělskou půdou a lesy, které významně ovlivňují charakter krajiny EU. Zemědělství je zatím v některých venkovských oblastech nejdůležitější hospodářskou činností, nicméně váha zemědělství a lesnictví postupně klesá.

¹CAP je nejstarší politikou ES a stále patří k jedné z neaktuálnějších oblastí společného zájmu dnes už 28 členských států EU.

²EVROPSKÁ KOMISE. *Přístup LEADER: základní příručka* [online]. 2007 [15. 12. 2013]. Dostupné z: ec.europa.eu/agriculture/rur/leaderplus/pdf/.../leader_approach_cs.pdf.

³EUROPEAN COMMISSION. *A View on Employment, Growth and Innovation in Rural Areas. Commission Staff Working Document. Brussels: European Commission* [online]. 2012 [15. 12. 2013]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/publi/reports/ruralemployment/swd-2012-44_en.pdf.

Hustota obyvatel je asi nejpoužívanějším kritériem pro odlišení venkovských oblastí od městských. Samozřejmě použití kritéria hustoty osídlení nemusí být přesné. Hustota obyvatelstva je v EU velice odlišná. Obecně můžeme říci, že nové členské země (EU 13) jsou méně hustě osídleny než původní členské země (EU 15). Ukazatel hustoty obyvatelstva je všeobecně považován za zjednodušený⁴. Definovat venkovské oblasti můžeme z pohledu sociálně-prostorového⁵ (popisné) či sociálně-kulturního⁶.

Regionální vymezení pro venkov je velice významné. V rámci fondů EU se venkovským oblastem nabízí řada možností zapojit se do programů. Pro vlastní politiku rozvoje venkova umožňuje determinovat venkovské oblasti EU, charakterizovat jejich problémy a monitorovat vývoj. Regiony lze klasifikovat **přírodními podmínkami**, na základě **historického vývoje, politického členění** atd. EU klasifikuje regiony v hierarchickém členění v rámci *Nomenklatury územních statistických jednotek* (Nomenclature des Unites Territoriales Statistiques, NUTS)⁷, které člení území EU do tří hlavních jednotek:

- NUTS 1: 3 000 000 - 7 000 000 obyvatel,
- NUTS 2: 800 000 - 3 000 000 obyvatel,
- NUTS 3: 150 000 - 800 000 obyvatel.

Nižší územní členění spočívá v tzv. *místních administrativních jednotkách* (Local administrative unit, LAU) a to na LAU 1 a LAU 2⁸.

V běžné ekonomické praxi jsou používány dvě metody definování venkovských oblastí. První je metodologie *Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj* (Organisation for Economic Co-operation and Development, OECD) a tou druhou je metodologie *Eurostatu*⁹.

2.1.1 Metodologie OECD

Evropská komise používá pro vymezení venkovských oblastí metodologii OECD, která je založena na **hustotě zalidnění**. Tato metodologie je založena na dvou krocích:

1. Územní jednotky jsou označovány jako venkovské, pokud hustota zalidnění nedosahuje 150 obyvatel na km²,

⁴PĚLUCHA, Martin. *Rozvoj venkova v programovacím období 2007-2013 v kontextu reformy SZP EU*. Praha: IREAS, 2006. 162 s. ISBN 80-86684-42-3.

⁵Mezi popisné charakteristiky patří využití půdního fondu, zaměstnanosti a populace.

⁶Sociálně-kulturní charakteristiky se spíše váží na dané prostředí, ve kterém lidé žijí.

⁷NUTS představuje územní celky vytvořené pro statistické účely *Eurostatu* pro porovnání a analýzu ekonomických ukazatelů. Zavedl ji *Eurostat* v roce 1988.

⁸TOMŠÍK, Karel. *Vývoj a perspektivy evropského venkova*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 208 s. ISBN 978-80-7357-495-6.

⁹PĚLUCHA, Martin, ref. 4.

2. oblasti (na úrovni NUTS 2 nebo NUTS 3) jsou následně klasifikovány do tří kategorií:
 - a. **převážně venkovské oblasti** – ve venkovských oblastech žije více než 50 % obyvatelstva, tedy v komunitách s méně než 150 obyvatel na km²,
 - b. **výrazně venkovské oblasti** – ve venkovských regionech žije 15-50 % populace,
 - c. **převážně městské regiony** – ve venkovských obcích žije méně než 15 % populace.

Pro klasifikaci mezi jednotlivými oblastmi byly v roce 2005 přijaty dodatkové změny, které zohledňují vliv městských center v rámci regionů. Pokud se v převážně venkovské oblasti vyskytuje městské centrum s více než 200 000 obyvateli, představující méně než 25 % populace regionu, je region překlasifikován na výrazně venkovský. Pokud se ve výrazně venkovském regionu vyskytuje městské centrum s více než 500 000 obyvateli, které nepředstavuje méně než 25 % populace regionu, je region překlasifikován na převážně městský. V praxi bývá tato metodologie nahrazována nebo přizpůsobována jinými přístupy¹⁰, jelikož není vždy optimální¹¹.

Zkreslení metodologií OECD na úrovni NUTS 3, která jsou způsobená velkými rozdíly v rozloze území na úrovni obcí LAU 2, je důvodem pro novou typologii.

2.1.2 Metodologie EUROSTATU

V nové typologii regionální úrovně platí princip tří kategorií, založený na podílu obyvatelstva ve venkovských **rastrových buňkách**¹²:

1. Převážně městské regiony, které mají podíl obyvatelstva ve venkovských rastrových buňkách menší než 20 %,
2. smíšené regiony mají podíl obyvatelstva ve venkovských rastrových buňkách mezi 20 % až 50 %,
3. převážně venkovské regiony mají podíl obyvatelstva ve venkovských rastrových buňkách větší než 50 %.

¹⁰Např. v ČR je dána hranice 100 obyvatel na km². Politika rozvoje venkova ČR rovněž připomíná vymezení venkova dvojím vymezením venkovských oblastí. Druhým kritériem je počet obyvatel nepřesahující 2 000 obyvatel. Podle metodologické poznámky by použití pouze jednoho kritéria mohlo vést k tomu, že by do venkovských obcí nemusely být zahrnuty malé obce.

¹¹TOMŠÍK, Karel, ref. 8.

¹²Rastrové buňky jsou pravoúhlé sítě buněk o velikosti 1 km², které se používají v nové typologii místní úrovně obcí. Pro identifikaci těchto oblastí se berou za rozhodující buňky s hustotou více než 300 obyvatel na km² a diagonální návaznost takového seskupení síťových buněk představuje osídlení pouze 5 000 obyvatel a více.

Výsledkem na místní úrovni je, že 32 % obyvatelstva EU žije ve venkovských rastrových buňkách a je lépe vyvážené rozmístění jednotlivých kategorií oproti OECD¹³.

Vymezení venkovských oblastí na úrovni ČR

Potřeba vymezení venkova vznikla zejména v souvislosti s dotačními programy na podporu venkova. Neexistuje obecně vnímaná hranice mezi venkovem a městem, při pokusech o vymezení hraje významnou roli hustota osídlení či absolutní počet obyvatel obce¹⁴. ČR se administrativně člení na 14 samosprávných krajů (na úrovni NUTS 3). Populačním a velikostním kritériím pro vymezení regionů soudržnosti odpovídá 8 regionů úrovně NUTS 2. Pro klasifikaci venkovských regionů používá EU metodiku OECD.

2.2 Historický kontext rozvoje venkova v podmínkách evropské integrace

V následujícím textu je nastíněn vývoj politiky rozvoje venkova v rámci CAP až po její současnost.

2.2.1 Rozvoj evropského zemědělství v poválečném období

CAP EU vychází ze situace v zemědělství a na trhu potravin v západní Evropě po 2. světové válce. Evropa nebyla v produkci potravin soběstačná a výkonnost jejího zemědělství byla nízká. Nedostatek potravin mohlo způsobit potravinovou krizi a proto se zemědělství dostalo i do středu zájmů evropských politiků. Začaly se objevovat návrhy na vytvoření nadnárodní politiky pro oblast zemědělství, která by situaci v sektoru stabilizovala a podporovala její rozvoj. Diskuze o vytvoření agrární politiky v Evropě probíhaly na půdě nově vzniklé *Rady Evropy*¹⁵ a taky v rámci *Organizace pro evropskou hospodářskou spolupráci* (Organisation for European Economic Cooperation, OEEC)¹⁶. Hlavními iniciátory těchto myšlenek byly Francie, Velká Británie a Nizozemsko. Společný postup v rozvoji evropského zemědělství se měl vypořádat zejména se dvěma problémy. Prvním bylo zabezpečení potravinové soběstačnosti, druhým problematika adekvátního příjmu zemědělců.

¹³MATOUŠKOVÁ, Kamila. Nová typologie městských a venkovských regionů NUTS 3 podle Evropské komise. *Dvs.cz* [online]. 2013 [13. 12. 2013]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6485296>.

¹⁴BINEK, Jan a Hana SVOBODOVÁ. Rozvoj venkova a rozvoj regionů: Společná zemědělská politika a regionální politika na jednom hřišti. *Regionální studia*, Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2009, roč. 3, 1/2009, s. 12-19. ISSN 1803-1471.

¹⁵Rada Evropy byla založena v roce 1949. Sídlo má ve Štrasburku. Členem se může stát každý evropský stát, který zachovává zásady právního státu a zaručuje všem osobám v rámci své svrchovanosti základní lidská práva a svobody.

¹⁶OEEC vznikla v roce 1948 a jejím původním hlavním posláním byla distribuce hospodářské pomoci v rámci tzv. *Marshallova plánu*. Organizace se stala i významným diskusním fórem pro projednávání řady „evropských“ otázek.

Hledání společného postupu nebylo vůbec jednoduché. Státy se nechtěli vzdát suverenity a bály se přechodu na nadnárodní řízení. Nicméně podpisem Římských smluv o založení *Evropského hospodářského společenství* (European Economic Community, EEC) se problematika zemědělství (do určité míry i venkovského prostoru) stala významnou součástí ekonomické integrace Evropy.

Římská smlouva z roku 1957 položila základy CAP¹⁷. Základní cíle CAP byly definovány následovně¹⁸:

1. Zvýšit produktivitu zemědělství podporou technického pokroku a zajišťováním racionálního rozvoje zemědělské výroby a optimálního využití výrobních činitelů, zejména pracovní síly,
2. zajistit odpovídající životní úroveň zemědělského obyvatelstva, a to zejména zvýšením individuálních výdělků zemědělců,
3. zajistit, aby evropský region byl soběstačný v zemědělské produkci odpovídající mírnému klimatu,
4. zajistit dodávky potravin spotřebitelům za přiměřené ceny,
5. stabilizovat trhy se zemědělskou produkcí.

2.2.2 Důležité reformy Společné zemědělské politiky

Krise z nadvýroby a iracionální podpurný cenový systém byl hlavní výzvou pro uskutečnění zásadnější reformy CAP.

Mansholtův plán

Tento plán byl uveřejněný Komisí v roce 1968. Plán navrhoval restrukturalizaci zemědělství založenou na myšlence podpory malých farmářů, kteří se rozhodnou odejít ze zemědělského sektoru. Také se týká cenového systému, Komise navrhla snížení cenové hladiny tak, aby se dosáhlo odchodu méně výkonných farmářů z odvětví. Plán se setkal s obrovskými protesty, především ve Francii a SRN a selhal¹⁹.

Přetrvávající potíže s financováním byly hlavním podmětem k zahájení další reformy CAP.

¹⁷TOMŠÍK, Karel, ref. 8.

¹⁸FOJTÍKOVÁ, Lenka a Marian LEBIEDZIK. *Společné politiky EU historie a současnost se zaměřením na Českou republiku*. Praha: C.H. Beck, 2008. 179 s. ISBN 978-80-7179-939-9.

¹⁹EURACTIV. Reformy společné zemědělské politiky. *Euractiv.cz* [online]. 2013 [14. 12. 2013]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/zemedelstvi0/link-dossier/reformy-spolen-zemdlsk-politiky>.

MacSharryho reforma

Touto reformou z roku 1992 byly zavedeny limity na vybrané komodity (mléko, obiloviny...), které pomohly snížit nadprodukcii. Klade se důraz na postupy šetrné k životnímu prostředí, ale nebyl kladen dostatečný důraz na rozvoj venkova. Pokles příjmů zemědělců byl kompenzován přímými platbami²⁰.

MacSharryho reforma se ukázala být v mnoha směrech úspěšná, avšak bez pokračujících reforem by se pozitivní účinky snižovaly. Evropská komise proto v roce 1997 předložila další rozsáhlou reformu CAP, jejichž cíl se zaměřuje na **rozvoj venkova**²¹.

Agenda 2000

Agenda 2000 dává konkrétní podobu evropskému modelu zemědělství s cílem zachovat diverzitu zemědělských systémů existujících po celé Evropě, včetně regionů se specifickými problémy.

Cíle zahrnují větší tržní orientaci a zvýšenou konkurenceschopnost, nezávadnost a kvalitu potravin, stabilizaci zemědělských příjmů, integraci environmentálních otázek do zemědělské politiky, rozvoj životaschopnosti venkovských oblastí atd.

Dochází k diferenciaci uvnitř CAP na dva pilíře²²:

- 1. pilíř se orientuje na vlastní zemědělskou produkci,**
- 2. pilíř se orientuje na opatření sloužící k podpoře rozvoje venkova.**

V rámci *Agendy 2000* bylo rovněž zohledněno budoucí rozšíření EU o státy střední a východní Evropy, zavedla pro tyto země dva předvstupní finanční nástroje. Prvním z nich byl *Nástroj předvstupních strukturálních politik* (Instrument for Structural Policies for Pre-Accession, ISPA), který podporuje projekty v oblasti životního prostředí a dopravní infrastruktury a druhým byl *Speciální předvstupní program pro zemědělství a rozvoj venkova* (Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development, SAPARD) zaměřující se na restrukturalizaci zemědělství a venkova.

²⁰Přímé platby podléhají zásadě „podmíněnosti“, podle níž zemědělci musí splnit jisté požadavky, aby jim tyto platby mohly být přiděleny. Požadavky se týkají – životního prostředí, dobrých životních podmínek zvířat a veřejného zdraví, zdraví zvířat a rostlin.

²¹BINEK, Jan a Hana SVOBODOVÁ, ref. 14.

²²PĚLUCHA, Martin, ref. 4.

2.2.3 Utváření politiky rozvoje venkova

V roce 2002 zveřejnila Evropská komise střednědobou hodnotící zprávu tzv. *Mid Term Review*. Zpráva kontrolovala reformní kroky CAP dané v dokumentu *Agenda 2000* a kladla si za cíl navrhnout její další vývoj. Přestože rozvoj venkova byl vyčleněn do samostatného pilíře, reformní kroky v oblasti tržního opatření na něj měly vliv, neboť změny podmínek pro zemědělskou výrobu mají přímý či nepřímý vliv na poptávku po programech rozvoje venkova.

Hlavní cíle reformy byly:

- Konkurenceschopné zemědělství EU,
- environmentálně příznivé výrobní metody a kvalitní potraviny pro spotřebitele,
- zabezpečení životního standardu a příjmové stability v zemědělství,
- diverzifikace zemědělských aktivit, podpora venkovských komunit a udržení vybavenosti,
- zjednodušení zemědělské politiky a sdílení zodpovědnosti mezi Komisí a členskými státy,
- kompenzace za služby, které od zemědělců očekává veřejnost.

Zásadní opatření, které vzešlo z reformy je **modulace**. Podstatou modulace je částečný přesun prostředků z prvního pilíře CAP do druhého pilíře.

Orientace politiky pro rozvoj venkova ovlivnily také zasedání Evropské rady ve švédském Göteborgu v roce 2001. Summit odsouhlasil, aby CAP přispívala k trvale udržitelnému rozvoji vyšším důrazem na kvalitní a zdravotně nezávadné produkty, používání metod ohleduplných k životnímu prostředí, ekologického zemědělství, produkci obnovitelných surovin a ochranu biodiverzity.

V roce 2003 se v Salzburgu konala druhá konference o rozvoji venkova na téma „*Zárodky budoucího rozvoje venkova – vytváření politiky, která může splnit naše tužby*“. Na této konferenci byly dohodnuty oblasti podpory, kterými jsou: zemědělství, lesnictví, kvalita a bezpečnost potravin, **rozšíření rozvoje venkova a dostupnost veřejných služeb**. Protože se konference konala krátce před historicky největším rozšířením EU, zvýraznilo to důležitost deklarování **principů rozvoje venkova**. Vytvoření jednoho finančního nástroje a jednoho finančního managementu pro rozvoj venkova byl stěžejním závěrem Salzburkové deklarace²³.

²³TOMŠÍK, Karel, ref. 8.

2.3 Politika a programování rozvoje venkova EU v období 2007-2013

Politika rozvoje venkova patří mezi základní strategické dokumenty týkající se programování. Na konferenci v Salzburgu (2003) o rozvoji venkova a na zasedání Evropské rady v Lisabonu a Göteborgu byly stanoveny tři základní směry politiky rozvoje venkova:

1. Zvyšování konkurenceschopnosti zemědělství,
2. zlepšování životního prostředí a krajiny podporou hospodaření s půdou,
3. zlepšování kvality života ve venkovských oblastech a podpora diverzifikace hospodářské činnosti.

Politika rozvoje venkova má za úkol splnit tyto tři výše uvedené cíle a základem je strategický přístup stanovující priority EU pro rozvoj venkova. Bylo stanoveno šest strategických směrů Společenství, dávající každému členskému státu rámec, který je povinným „vodítkem“ ke zpracování *Národního strategického plánu rozvoje venkova* (NSPRV). Politika rozvoje venkova také udává jednotlivé **tématické osy** rozvoje podle výše stanovených cílů, jež napomáhají ke zpracování *Programu rozvoje venkova* (PRV) i pro stanovení strategických zásad rozvoje venkova²⁴.

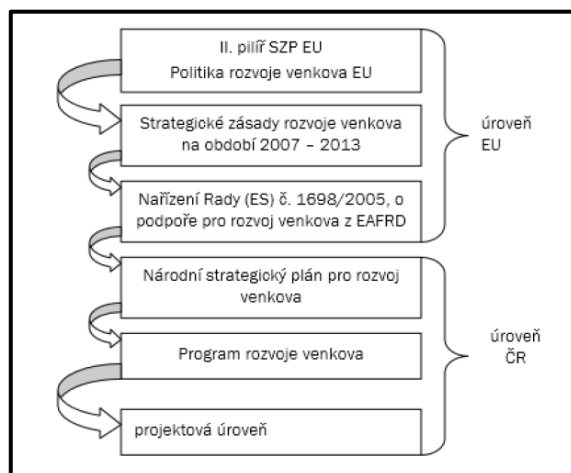
Politika rozvoje venkova v období 2007-2013 kladla důraz na posílení kontroly a hodnocení, zpětnou vazbu, ale také předložení strategie, která je intenzivněji zaměřená na priority. Pro financování programů rozvoje venkova byl určen finanční nástroj *Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova* (European Agricultural Fund for Rural Development, EAFRD). PRV je dokument, který blíže specifikuje strategie stanovené v NSPRV tak, aby tyto strategie byly prakticky realizovány²⁵. Prostřednictvím PRV působí EAFRD v jednotlivých členských zemích²⁶. Programování politiky rozvoje venkova v EU je znázorněno v obrázku 2.1.

²⁴EVROPSKÁ KOMISE. *Politika rozvoje venkova EU na období 2007-2013* [online]. 2006 [17. 12. 2013]. Dostupné z: ec.europa.eu/agriculture/publi/fact/rurdev2007/cs_2007.pdf.

²⁵Každý členský stát má buď jeden program rozvoje venkova (např. ČR), nebo soubor regionálních programů (např. Německo).

²⁶TOMŠÍK, Karel, ref. 8.

Obrázek 2.1: Programování politiky rozvoje venkova v EU v období 2007-2013



Zdroj: PĚLUCHA, Martin, 2006, s. 88

2.3.1 Pilířová struktura CAP v EU

Rozvoj venkova se stal v programovacím období 2007-2013 významnou součástí CAP EU, stejně jako problematika rybolovu. Hlavní cíle CAP EU zůstaly konzistentní v průběhu let, postupné reformy však vedly ke změnám v použitých nástrojích. Původně prvky politiky rozvoje venkova byly součástí CAP, od roku 2000 jsou však rozděleny do dvou pilířů:

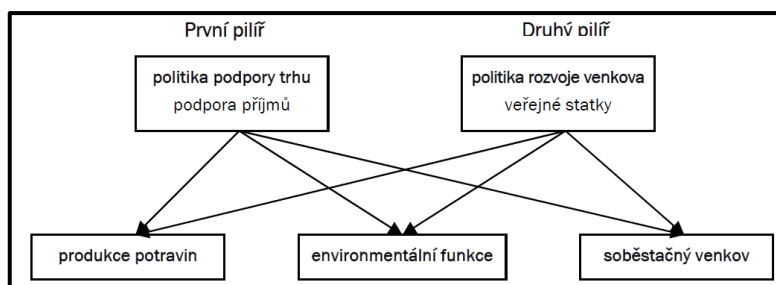
1. pilíř CAP zahrnuje přímé platby a tržní opatření,
2. pilíř CAP zahrnuje víceleté programy rozvoje venkova.

K těmto dvěma pilířům byly od roku 2007 přiřazeny nově vzniklé evropské fondy:

- Pro první pilíř *Evropský zemědělský garanční fond* (European Agricultural Guarantee Fund, EAGF),
- pro druhý pilíř EAFRD.

Tímto postupem došlo k výraznému posunu v politice rozvoje venkova v rámci jednoho financování a programování, což přineslo zjednodušení oproti minulému období. Pilířová struktura je znázorněna v obrázku 2.2.

Obrázek 2.2: Pilířová struktura – vazba CAP a Politiky rozvoje venkova



Zdroj: PĚLUCHA, Martin, 2006, s. 144

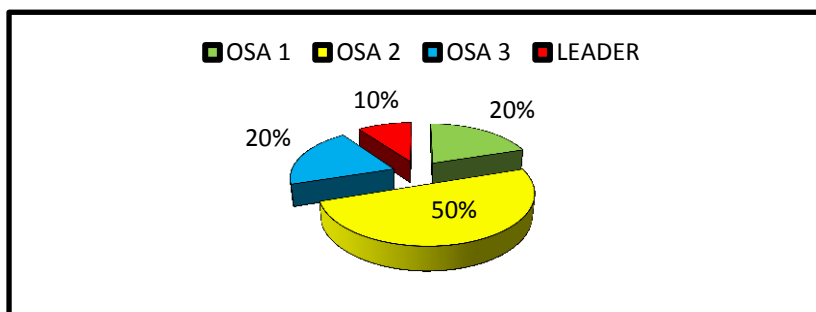
Politika rozvoje venkova by měla doprovázet a doplňovat podporu trhu a příjmů v rámci CAP. Zaměření na jednotlivé oblasti podpor by mělo být v rovnováze²⁷.

2.3.2 Nařízení Rady (ES) 1698/2005 – EAFRD

Základní pravidla pro období 2007-2013 byly stanoveny *nařízením Rady (ES) č. 1698/2005*²⁸ ze dne 20. září 2005 o podpoře pro rozvoj venkova z EAFRD. Politika rozvoje venkova je složena ze tří tematických os a jedné horizontální osy²⁹:

1. Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví,
2. zlepšování životního prostředí a krajiny,
3. kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova,
4. Leader.

Obrázek 2.3: Rovnováha mezi jednotlivými definovanými cíli



Zdroj: TOMŠÍK, Karel, 2009; vlastní zpracování

Návrh Komise byl přijat *Výborem regionů, Evropským hospodářským a sociálním výborem a Evropským parlamentem*. Nařízení ve své preambuli konstatuje, že politika rozvoje venkova by měla doprovázet a doplňovat podporu trhu a příjmů v rámci CAP a přispívat tak k plnění cílů této politiky stanovené ve smlouvě. Nařízení také konstatuje, že **reforma CAP zavádí takové změny, které ovlivňují všechny venkovské oblasti EU**. Pro zajištění lepší efektivity realizace udržitelného rozvoje venkovských oblastí se stanovilo pouze pár cílů zaměřených na zemědělství a lesnictví, hospodaření s půdou a životním prostředím a na kvalitu života a diverzifikaci činností. Nařízení č. 1698/2005 rovněž stanovilo rovnováhu mezi jednotlivými definovanými cíli a dále doporučilo Radě přijat *Strategické směry Společenství pro rozvoj venkova* navržené Komisí. Na základě těchto strategických směrů³⁰ každý stát připravil svůj NSPRV. Národní, regionální a místní opatření přispívají

²⁷PĚLUCHA, Martin, ref. 4.

²⁸Nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 bylo novelizováno nařízením Rady (ES) č. 74/2009.

²⁹EUROPA. Zemědělství a rozvoj venkova. *Europa.cz* [online]. 2013 [15. 12. 2013]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/index_cs.htm.

³⁰Mohou být označovány také jako strategické zásady.

k plnění priorit společenství. Komise a členské státy dbají na soudržnost a slučitelnost fondu s ostatními podpůrnými opatřeními³¹.

2.3.3 Strategické zásady rozvoje venkova 2007-2013

Rozhodnutí Rady 2006/144/ES ze dne 20. února 2006 upravuje jeden ze základních programových dokumentů - *Strategické zásady Společenství pro rozvoj venkova* (Community Strategic Guidelines for Rural Development, CSGRD), stanovující priority této politiky pro období 2007-2013.

Podle strategických zásad Společenství si každý členský stát připravil svůj NSPRV, který napomáhal k vytvoření PRV na míru každému státu. Strategické zásady by měly odrážet **mnohostrannou úlohu zemědělství, pokud jde o bohatost a rozmanitost krajiny, potravinářských výrobků a kulturního a přírodního dědictví v rámci celého společenství**. Tyto zásady určují oblasti důležité pro naplňování priorit Společenství.

Strategické zásady určily oblasti důležité pro naplňování priorit Společenství, a to zejména ve vztahu ke göteborgským cílům udržitelnosti, stanoveným Evropskou radou v Göteborgu³² a k obnovené Lisabonské strategii pro hospodářský růst a zaměstnanost, stanovenou Evropskou radou v Soluni³³.

Strategické zásady Společenství pro rozvoj venkova pomohly:

- Stanovit a odsouhlasit oblasti, v nichž použití podpory EU na rozvoj venkova vytvoří nejvyšší přidanou hodnotu na úrovni EU,
- vytvořit spojení s hlavními prioritami EU (Lisabon, Göteborg) a přenést je do politiky rozvoje venkova,
- zajistit soulad s ostatními politikami EU, zejména soudržnosti a životního prostředí,
- doprovázet provádění nově tržně orientované společné zemědělské politiky a restrukturalizaci, kterou si vyžádá ve starých i nových členských státech.

Není podstatné rozepisovat strategické zásady Společenství do podrobností, proto jsou jen okrajově popsány, čeho se týkají.

³¹FAJMON, Hynek. *Současnost a budoucnost českého zemědělství v EU* [online]. 2010 [15. 12. 2013]. Dostupné z: <http://www.fajmon.eu/docs/dokumenty/Soucasnost%20a%20budoucnost%20ceskeho%20zemedelstvi%20v%20EU.pdf>.

³²15. a 16. června 2001.

³³20. a 21. června 2003.

1. Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství

Vynaložené finanční prostředky se zaměřily na přenos znalostí, modernizaci a inovací v potravinářském řetězci a na investice do fyzického a lidského kapitálu.

2. Zlepšování životního prostředí a krajiny

Finanční prostředky přispívaly k biologické rozmanitosti a zachování a rozvoji systémů zemědělství a lesnictví s vysokou přírodní hodnotou a tradičních zemědělských krajin, ochraně vody a změnám klimatu.

3. Zlepšování kvality života ve venkovských oblastech

Finance vynaložené na tuto oblast přispívaly k vytváření pracovních míst a podmínek růstu na venkově.

4. Budování místních kapacit pro zaměstnanost a diverzifikaci

Zásada se týká iniciativy Leader, a protože se Leader prolíná všemi třemi osami, prostředky vynaložené na tuto oblast měly přispět k předešlým zásadám. Tato oblast také přispívá ke zlepšení řízení rozvoje venkovských oblastí.

5. Přenášení priorit do programů

Každý členský stát by měl ve své strategii optimálně zajistit kooperaci mezi všemi zásadami (osami), aby se předcházelo možným rozporům.

6. Doplnkovost nástrojů společenství

Zásada znamená podporu kooperace mezi strukturálními politikami EU, politikami zaměstnanosti a politikou rozvoje venkova³⁴.

2.3.4 Finanční rámec politiky rozvoje venkova

V programovacím období 2007-2013 došlo ke změnám oproti předchozímu programovacímu období 2000-2006. Rozvoj venkova byl včleněn do CAP, tedy do druhého pilíře. Hlavním důvodem byla snaha o lepší rozvoj venkovských oblastí, pro něž byl stanoven omezený počet cílů soustředujících se na:

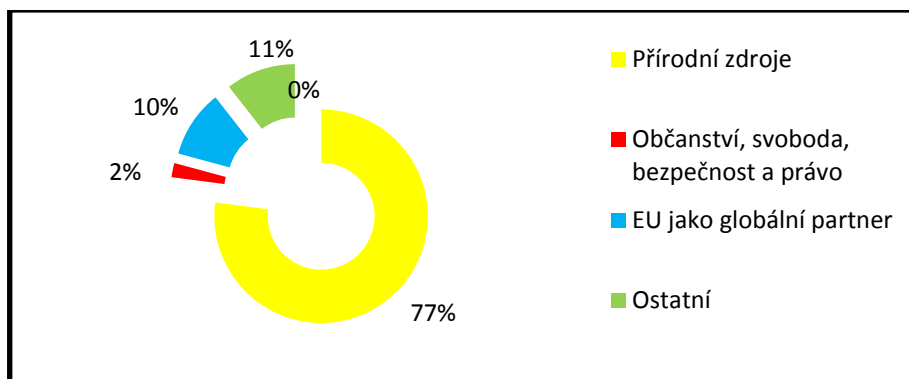
- **zemědělství a lesnictví,**
- **hospodaření s půdou a životní prostředí,**
- **kvalitu života a diverzifikaci činností.**

³⁴EUR-LEX. 2006/144/ES: Rozhodnutí Rady ze dne 20. února 2006 o strategických směrech Společenství pro rozvoj venkova (programové období 2007-2013 [online]. 2006 [15. 12. 2013]. Dostupné z: <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32006D0144:CS:NOT>.

Tato změna také přiměla ke vzniku nových finančních nástrojů. V první řadě šlo o EAGGF, který slouží jako nástroj pro financování intervenčních zásahů na mezinárodním trhu a dalších opatření. Dalším finančním instrumentem, který je pro podporu venkova zásadní, je EAFRD³⁵.

Na základě finančního rámce na období 2007-2013 měla EU k dispozici rozpočet ve výši **864 316 miliard EUR** (tj. 1,048 % HND EU) v položkách na závazky a 820 780 milionů EUR (tj. 1,00 % HND EU) v položkách na platby. Z toho je okolo 90,9 mld. EUR pro politiku rozvoje venkova EU alokováno ve fondu EAFRD, což je 11 % z celkového rozpočtu. Jednání o finanční perspektivě byla poměrně složitá a opět odhalila problémy, které se již dlouho nedaří na úrovni EU řešit. Finanční rámec je přijímán ve formě tzv. **interinstitucionální dohody**, což znamená, že na textu se musí dohodnout Komise, Parlament i Rada. **Trialog**³⁶ byl zahájen 23. ledna 2006 a dohody bylo dosaženo během čtvrtého trialogu dne 4. dubna 2006. Příjmy rozpočtu EU jsou tvořeny vlastními zdroji³⁷, podílem na HDP, podíl z HND členských států a ostatní³⁸. Konečná podoba finančního rámce na období 2007-2013 je uvedena v příloze 1.

Obrázek 2.4: Struktura výdajů EU v letech 2007-2013



Zdroj: European Commission, 2007; vlastní zpracování

³⁵CHVOJKOVÁ, Anna a Viktor KVĚTOŇ a kol. *Finanční prostředky strukturálních fondů EU v programovacím období 2007-2013*. Praha: IREAS, Institut pro strukturální politiku, o p. s., 2006. 179 s. ISBN 80-86684-43-1.

³⁶Jednání tří institucí – Komise, Rady a Parlamentu.

³⁷Tvoří je zemědělské dávky, dávky z cukru a izoglukózy a cla z obchodu se třetími zeměmi.

³⁸EUROSKOP. Finanční perspektiva 2007-2013. *Euroskop.cz* [online]. 2013 [16. 12. 2013]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8905/sekce/financni-perspektiva-2007-2013/>.

2.4 Programování politiky rozvoje venkova EU v období 2014-2020

Politika rozvoje venkova by měla doprovázet a doplňovat přímé platby a tržní opatření CAP, přispívat tak k dosahování cílů této politiky stanovených ve *Smlouvě o fungování Evropské unie*. EAFRD je přizpůsoben novému společnému strategickému rámci, který bude využit pro *Evropský fond regionálního rozvoje* (European Regional Development Fund, ERDF), *Evropský sociální fond* (European Social Fund, ESF), *Fond soudružnosti* (Cohesion Fund, CF) a pro *Evropský námořní a rybářský fond* (European Maritime and Fisheries Fund, EMFF). Obsahem je naplnění tří cílů programu *Strategie Evropa 2020*³⁹:

- **Zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství,**
- **Udržitelné řízení přírodních zdrojů,**
- **Vyvážený rozvoj venkovských oblastí.**

Stejně jak u ostatních fondů je i zde nutno zabezpečit jasné propojení společných tematických cílů, které mají být řešeny klíčovými akcemi jednotlivých fondů, s výstupy a cíly určenými v programech rozvoje venkova pro 6 priorit. Kolem 5 % alokace fondu EAFRD bude vráceno zpět a zmraženo v tzv. „**výkonové rezervě**“⁴⁰. Dalším novým prvkem je „**kondicionalita**“⁴¹. Nově se všechny strategické dokumenty odvíjí od strategie *Evropa 2020*⁴².

Na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013⁴³ je zpracován návrh nového programového dokumentu o podpoře pro rozvoj venkova z EAFRD a jeho **šesti základních priorit EU**⁴⁴, které budou představovat nástroj podpory cílů CAP pro budoucí programové období 2014-2020. Jednou z nejvýznamnějších kapitol evropského rozpočtu v tomto období jsou fondy zaměřené na podporu politiky soudružnosti, politiky rozvoje venkova a Společné námořní a rybářské politiky. Souhrnně

³⁹REFORMA SPOLEČNÉ ZEMĚDĚLSKÉ POLITIKY (SZP) 2014-2020. *Materiál pro národní konferenci o budoucnosti Společné zemědělské politiky 2014-2020* [online]. 2012 [17. 12. 2013]. Dostupné z: www.apic-ak.cz/data_ak/12/v/KonferenceSZPbrozura.pdf.

⁴⁰Možnost využití této rezervy bude jen v případě, že dojde k pokroku v naplňování stanovených cílů v polovině programovacího období 2014 – 2020.

⁴¹Podmíněnost výplaty peněžních prostředků zavedením strategického, regulačního a institucionálního rámce, který bude garancí efektivního využívání finančních zdrojů EU.

⁴²*Evropa 2020* je desetiletá strategie EU, která byla schválena v roce 2010. Jejím cílem je dosáhnout nového růstu, který je **inteligentnější, udržitelnější** a více podporuje **sociální začlenění**. Cíle a priority v této strategii musí odrážet *Společný strategický rámec*, který obsahuje souhrn tematických cílů EU pro období 2014-2020.

⁴³Ze dne 17. prosince 2013.

⁴⁴Programovací období 2014-2020 má stanoveno 6 prioritních os, namísto tří os spojených s ekonomickými, sociálními a environmentálními tématy, spolu s požadavky na minimální výdaje v rámci každé osy a osou IV Leader.

se tyto fondy nazývají *Evropské strukturální a investiční fondy* (ESIF). Náplň těchto fondů se oproti jejich minulému zaměření příliš nemění⁴⁵.

Politika rozvoje venkova, jako součást nařízení k ESIF, **by měla přispívat ke konkurenceschopnosti zemědělství, udržitelnému řízení přírodních zdrojů, k opatření v oblasti klimatu a k vyváženému územnímu rozvoji venkovských oblastí.** V souladu se strategií *Evropa 2020* jsou tyto cíle podpory pro rozvoj venkova v období 2014-2020 vyjádřeny pomocí těchto šesti priorit⁴⁶:

1. Podpora předávání znalostí a inovací,
2. Zvýšení životaschopnosti zemědělských podniků a konkurenceschopnosti všech druhů zemědělské činnosti a podpora udržitelného obhospodařování lesů,
3. Podpora organizace potravinového řetězce,
4. Obnova, zachování a zlepšení ekosystémů,
5. Podpora účinného využívání zdrojů,
6. Podpora sociálního začleňování, snižování chudoby a hospodářského rozvoje ve venkovských oblastech.

Rozpočet víceletého finančního rámce 2014-2020, schválený v únoru 2013, je **996, 782 mld. EUR** (v běžných cenách). Rozdělení celkového rozpočtu by mělo být podle **objektivních kritérií**⁴⁷ a **výše rozpočtu pro období 2014-2020.**

2.5 Politika rozvoje venkova v podmínkách ČR

Na rozvoj venkova je v ČR aplikována **politika rozvoje venkova ČR**, za kterou odpovídá *Ministerstvo zemědělství ČR*. Politika rozvoje venkova ČR zohledňuje specifické charakteristiky prostředí a navazuje na dřívější trendy v zemědělské politice. Politika rozvoje venkova v ČR je od roku 2007 prováděna prostřednictvím PRV ČR. Politika rozvoje venkova EU a ČR se soustředí na tři klíčové oblasti: **ekonomiku zemědělsko-potravinářského komplexu, péči o životní prostředí, rozvoj hospodářství venkova a zlepšení kvality života obyvatel.** EAFRD nepatří do strukturálních fondů čímž se posiluje pozice *Ministerstva zemědělství*, výhoda se projevuje v koncentraci pravomocí a jednotnějším přístupu k problematice rozvoje zemědělství a venkova. Nevýhody se projevují v příliš sektorovém zaměření politiky rozvoje venkova. Vazby mezi obecnými

⁴⁵EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE. *Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013* [online]. 2013 [17. 12. 2013]. Dostupné z: www.mmr.cz/getmedia/.../1303-Narizeni-o-spolecných-ustanoveních.pdf.

⁴⁶EAGRI. Dotace. [Eagri.cz](http://eagri.cz) [online]. 2013 [16. 12. 2013]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/zakladni-informace/>.

⁴⁷Např. statistické ukazatele zemědělství o rozvoji venkova.

cíli rozvoje evropského venkova a cíli rozvoje venkova ČR řeší NSPRV ČR na období 2007-2013. Tento dokument také věnuje pozornost spolupráci a koordinaci s ostatními nástroji politiky ČR a EU (strukturální politika, politika soudružnosti, ochrana životního prostředí a přírodních zdrojů, a rybářská politika) s cílem zabránit překrývání ve využívání těchto nástrojů. Realizačním dokumentem zmíněného strategického plánu je PRV ČR na období 2007-2013⁴⁸.

2.5.1 Národní strategický plán rozvoje venkova ČR v období 2007-2013

NSPRV ČR tvoří „evropskou“ soustavu dokumentů strategického řízení a programování. Přispívá k naplnění strategické orientace rozvoje EU a k zabezpečení tří hlavních cílů EU, kterými jsou:

1. Zlepšování konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví podporou restrukturalizace, rozvoje a inovací,
2. Zlepšování životního prostředí a krajiny podporou ekologicky šetrných způsobů hospodaření s půdou,
3. Zlepšování kvality života ve venkovských oblastech a povzbuzení diverzifikace hospodářské činnosti.

Strategie ČR pro rozvoj venkova vychází z priorit EU, kterými jsou důraz na zvyšování ekonomického růstu, vytváření nových pracovních příležitostí a udržitelný ekonomický rozvoj, tak jak je deklarováno ve výsledcích summitů v Lisabonu a Göteborgu. NSPRV přispívá k plnění Lisabonské strategie v oblasti: společnosti založené na znalostech, vnitřního trhu a podnikatelského prostředí, trhu práce a udržitelného rozvoje. ČR usiluje o systematické pozitivní změny ve venkovském prostoru státu, vedoucí ke zvýšení kvality životního prostředí, ekonomického potenciálu, diverzifikace podnikatelských aktivit, zvýšení životní úrovně a celkové zlepšení životních podmínek venkovského obyvatelstva.

ČR si stanovila **globální cíl**⁴⁹, jehož naplnění má tři dimenze: prosperující ekonomiky, kvalitního životního prostředí a dimenzi dobrého pracovního uplatnění. V příloze 2 jsou uvedeny strategie podle os, kvantifikované cíle a indikátory.

⁴⁸BEDNAŘÍKOVÁ, Zuzana. *Vývoj a nástroje politiky rozvoje venkova v ČR* [online]. 2009 [17. 12. 2013]. Dostupné z: www.vse.cz/polek/download.php?jnl=rst&pdf=17.pdf.

⁴⁹ČR si ho stanovuje, protože chce realizací NSPRV dosáhnout deklarované strategické vize.

2.5.2 Program rozvoje venkova ČR v období 2007-2013

PRV ČR zajišťuje působení EAFRD, do prováděcí úrovně specifikuje jednotlivé osy stanovené v NSPRV a zajišťuje tak jeho realizaci. PRV přispívá k naplňování cílů Lisabonské strategie, určuje politiku rozvoje venkova ČR v období 2007-2013 a obsahuje čtyři hlavní pilíře CAP⁵⁰. NSPRV je prováděn prostřednictvím PRV platném pro všechny venkovské regiony ČR. ČR má jeden PRV, který platí pro celé území, s výjimkou hlavního města Prahy. Téměř celý PRV je uplatňován na území cíle Konvergence, je centrálně administrován a řízen. Osa 2 (LFA, Natura 2000 a oblast povodí) a Osa 3 (venkovské mikroregiony) mají geografická omezení. Hlavní město Praha je jediným regionem ČR spadajícím do území cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost⁵¹. Po schválení finanční perspektivy EU pro období 2007-2013 se očekávalo, že ČR věnuje na rozvoj venkova částku 93 mld. Kč⁵².

2.5.3 Společný strategický rámec 2014-2020

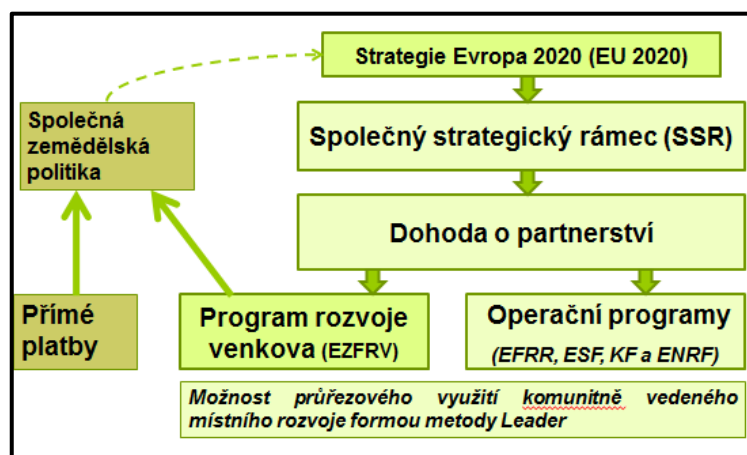
Společný strategický rámec (SSR) má za úkol zvýšit soudržnost mezi politickými závazky, které byly učiněny v kontextu *strategie Evropa 2020*, a investicemi v terénu. Dále má podpořit integraci a také má sloužit jako zdroj strategického směřování, které členské státy i regiony promítnou do programování fondů SSR v kontextu svých konkrétních potřeb, příležitostí a úkolů. SSR zahrnuje ESIF a odráží EU 2020 prostřednictvím společných tematických cílů, které mají být řešeny klíčovými akcemi jednotlivých fondů. Podle Komise lze tyto cíle lépe naplňovat, pokud se dosáhne lepší koordinace zmíněných pěti fondů tak, aby se nepřekrývaly a aby se zajistil maximální synergický efekt, pokud se fondy začlení do řízení EU a pokud zapojením jednotlivých aktérů na vnitrostátní, regionální a místní úrovni přispějí k naplňování cílů *strategie Evropa 2020*. Popis nového rámce pro rozvoj venkova je na obrázku 2.5.

⁵⁰BINEK, Jan a Hana SVOBODOVÁ, ref. 14.

⁵¹MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Národní strategický plán rozvoje venkova České republiky na období 2007-2013* [online]. 2006 [17. 12. 2013]. http://eagri.cz/public/web/file/26839/Narodni_strategicky_plan_rozvoje_venkova.pdf.

⁵²PĚLUCHA, Martin, ref. 4.

Obrázek 2.5: Nový rámec pro II. pilíř CAP - rozvoj venkova



Zdroj: Ministerstvo zemědělství ČR, 2012a, s. 2

Dohoda o partnerství je **dokument vypracovaný členským státem EU, který stanoví cíle a priority** pro efektivní využívání ESIF za účelem naplňování *strategie Evropa 2020* na základě vydefinovaných národních priorit. Dohoda je založena na důsledné analýze současné sociální a ekonomické situace, ekonomických trendů a potřeb ČR na jejichž základě jsou stanoveny priority pro financování v letech 2014-2020⁵³. Dohoda o partnerství byla schválena 17. dubna 2014 na úrovni vlády ČR, nyní o ní jedná Evropská komise. V příloze 3 je uvedeno schéma obsahu Dohody o partnerství.

2.5.4 Program rozvoje venkova ČR v období 2014-2020

Nové programovací období 2014-2020 (z hlediska svého strategického zaměření i návrhů příslušné legislativy) vytváří pro ČR některé pozitivní předpoklady a možnosti, ale také určitá omezení a překážky. Pozitivním faktorem je větší sepětí kohezní politiky s politikou rozvoje venkova a zemědělství, jak vyplývá z návrhu Obecného nařízení pro ESIF⁵⁴, které je základním legislativním nástrojem pro obě uvedené politiky a příslušné fondy určené k jejich realizaci. Bude to znamenat výrazný impuls pro jednotné směřování podpory venkova s provázaným využitím obou politik a zároveň větší sjednocení pravidel pro příjemce evropských dotací.

⁵³MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Podklad pro přípravu Dohody o partnerství pro programové období 2014–2020 - Vymezení programů a další postup při přípravě České republiky pro efektivní čerpání fondů Společného strategického rámce* [online]. 2012 [25. 12. 2013]. Dostupné z: www.strukturalni-fondy.cz/.../Obdobi-2014-2020_dokumentet-projednany- vladou-CR.pdf.

⁵⁴Nářízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti.

Nové programovací období pro rozvoj venkova v rámci II. Pilíře CAP má od předchozího programovacího období nový strategický rámec, finanční rámec a priority pro rozvoj venkova. Naopak cíle CAP, rozsah možných opatření dle právního rámce EU a potřeby ČR zůstávají stejné.

Schválený rozpočet pro PRV je 2, 17 mld. EUR (EU část), celkový rozpočet PRV (včetně ČR podílů) 2, 553 mld. EUR, který je kofinancován z EAFRD 85 %. Znamená to, že reálný rozpočet celkových veřejných prostředků pro program je tak o cca 1 mld. EUR nižší oproti programu 2007-2013. ČR se snaží navýšit finance **přesunem z I. pilíře (možnost až o 786 mil. EUR), vyšším spolufinancováním ze státního rozpočtu a doplňkovostí podpor s ostatními fondy**⁵⁵. V souladu se strategií Evropa 2020 jsou cíle podpory pro rozvoj venkova 2014-2020 vyjádřeny pomocí priorit, které jsem zmiňovala výše v kapitole 2.4.

⁵⁵DENÍK VEŘEJNÉ SPRÁVY. Možnosti a limity podpory rozvoje venkova v programovacím období 2014-2020. *Denik.obce.cz* [online]. 2013 [17. 12. 2013]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6618759>.

3 Program rozvoje venkova ČR 2007-2013 a charakteristika MAS Hornolidečska

V první části této kapitoly je cílem nastínit **hlavní vývoj veřejných intervencí v oblasti rozvoje venkova v období 2007-2013**. Hlavními zdroji informací jsou dva klíčové programové dokumenty: *Národní strategický plán rozvoje venkova České republiky na období 2007-2013* a *Program rozvoje venkova České republiky na období 2007-2013*. Druhá část této kapitoly se zabývá **MAS Hornolidečska s vazbou na mikroregion**, poté se zaměří na zjednodušenou **socioekonomickou analýzu obce Lidečko**. Tato zvolená metoda analýzy napomáhá k podrobnému popisu území, ve kterém bude realizován konkrétní projektový záměr v rámci praktické části bakalářské práce.

3.1 Program rozvoje venkova ČR 2007-2013

Problematika rozvoje venkova v období 2007-2013 spadala pod CAP a byla financována prostřednictvím finančního nástroje EAFRD. Základním dokumentem stanovujícím postup při realizaci politiky rozvoje venkova EU je *Nařízení Rady o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD) č. 1698/2005, nařízením Rady (ES) č. 1290/2005 o financování Společné zemědělské politiky a rozhodnutím Komise č. 2004/166/ES o strategických směrech Společenství pro rozvoj venkova*⁵⁶.

Vazby mezi obecnými cíli rozvoje evropského venkova a cíli rozvoje venkova ČR řešil NSPRV ČR na období 2007-2013. Tento dokument věnoval pozornost spolupráci a koordinaci s ostatními nástroji politiky ČR a EU (strukturální politika, politika soudružnosti, ochrana životního prostředí a přírodních zdrojů, a rybářská politika) s cílem zabránit překryvům ve využívání těchto nástrojů. Realizačním dokumentem tohoto strategického plánu je PRV ČR na období 2007-2013⁵⁷.

Program blíže specifikuje strategie v jednotlivých osách do prováděcí úrovně a tím zajišťuje jeho efektivní realizaci⁵⁸. Opatření PRV přispěly k naplňování cílů Lisabonské strategie ve všech jejích oblastech:

- Společnosti založené na znalostech,
- vnitřnímu trhu a podnikatelskému prostředí,
- trhu práce,

⁵⁶PĚLUCHA, Martin, ref. 4.

⁵⁷BINEK, Jan a Hana SVOBODOVÁ, ref. 14.

⁵⁸Tento program zajišťuje působení EAFRD.

- udržitelnému rozvoji.

Göteborgská konference se promítla v programu při zavádění opatření trvale udržitelných systémů zemědělského hospodaření a podporou opatření, která vytvořila trvale udržitelná pracovní místa. Existence a realizace PRV ČR přispěla k dosažení cílů stanovených NSPRV - **k rozvoji venkovského prostoru ČR na bázi trvale udržitelného rozvoje, zlepšení stavu životního prostředí a snížení negativních vlivů intenzivního zemědělského hospodaření.** Program také umožnil vytvořit podmínky pro konkurenceschopnost ČR v základních potravinářských komoditách, podporoval rozšiřování a diverzifikaci ekonomických aktivit ve venkovském prostoru s cílem rozvíjet podnikání, vytvářet nová pracovní místa, snížit míru nezaměstnanosti na venkově a posílit sounáležitost obyvatel na venkově. Tento program byl schválen vládou ČR **23. května 2007**⁵⁹. PRV byl vymezen a určen po celém území ČR, s výjimkou hlavního města Prahy⁶⁰. Veškeré prostředky alokované z EAFRD pro ČR byly součástí zdrojů veřejné podpory, které byly spravovány akreditovanou platební agenturou⁶¹. Celkový rozpočet PRV 2007-2013 byl 3,6 mld. EUR⁶².

Řídícím orgánem PRV je *Ministerstvo zemědělství ČR* (MZe), zprostředkujícím subjektem *Státní zemědělský intervenční fond* (SZIF). MZe zřídilo v souladu s *nařízením Rady (ES) č. 1698/2005 celostátní síť pro venkov*⁶³. Činnost této sítě byla zahájena 11. listopadu 2008 na jednání Monitorovacího výboru PRV⁶⁴.

3.2 Prioritní osy

Zaměření PRV ČR je směřováno do čtyř prioritních os, které vymezují základní směr rozvoje venkova a zemědělství v letech 2007-2013 (viz tabulka 3.1). Osy jsou dále rozděleny na jednotlivé priority a ty na jednotlivá opatření. Tyto 4 rozvojové osy řeší silné a slabé stránky, příležitosti a ohrožení⁶⁵.

⁵⁹MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Program rozvoje venkova ČR na období 2007-2013* [online]. 2012b [5. 4. 2014]. Dostupné z: http://www.apic-ak.cz/script/WRS_exportPDF.php?akce=news&id=22313.pdf.

⁶⁰Pouze agroenvironmentální opatření mohou být prováděna na celém území státu.

⁶¹V souladu s článkem 10 *nařízení Rady č. 1290/2005 o financování CAP*.

⁶²EAGRI. Venkov. *Eagri.cz* [online]. 2013 [2. 4. 2014]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/venkov/program-rozvoje-venkova/>.

⁶³Síť plní úlohu „komunikačního mostu“ mezi Evropskou komisí a členským státem za účelem zefektivnění zpětné vazby o dopadech a implementaci jednotlivých programů rozvoje venkova.

⁶⁴BINEK, Jan a Hana SVOBODOVÁ, ref. 14.

⁶⁵EAGRI. Dotace. *Eagri.cz* [online]. 2013 [2. 4. 2014]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/opatreni-osy-i/>.

Tabulka 3.1: Osy Programu rozvoje venkova ČR 2007–2013

Osa IV LEADER (5,00 %)		
Osa I	Osa II	Osa III
Konkurenceschopnost (23,39 % z celkových prostředků EAFRD)	Životní prostředí + Hospodářství s půdou (55,20 %)	Hospodářská diverzifikace + Kvalita života (16,93 %)

Zdroj: BINEK, Jan a Hana SVOBODOVÁ, 2008; vlastní zpracování

3.2.1 Osa I – Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví

Osa I je zaměřena na podporu konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, posílení dynamiky podnikání v zemědělské výrobě a v navazujícím potravinářství. **Rozpočet pro osu I činí 23 % z celkového rozpočtu PRV.**

Prioritní oblasti osy I jsou:

- **modernizace zemědělských podniků** - zajišťuje podporu investic, které zlepšují celkovou výkonnost zemědělského podniku za účelem zvýšení jeho konkurenceschopnosti,
- **pozemkové úpravy** – řeší problematiku vlastnických vztahů pozemkové držby, nedostatečnost zemědělské infrastruktury či absence prvků ekologické stability v krajině,
- **přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům** – zabývá se podporou výkonnosti zpracovatelských podniků a rozvojem inovací. Významnou součástí je i podpora investic do lesů, v rámci které je podporováno dynamické podnikání v lesnictví, vyšší výkonnost lesnických podniků, restrukturalizace lesnického sektoru a zlepšení ochrany životního prostředí v lesnictví. Podporované investiční aktivity jsou doplněny investicemi do lidských zdrojů, prostřednictvím poradenství, odborného vzdělávání a informačních akcí. Významnou část tvoří podpora zahajování činností mladých zemědělců, doplněna o platby za předčasné ukončení zemědělské činnosti.

3.2.2 Osa II – Zlepšování životního prostředí a krajiny

Prioritami osy II je zvyšování biologické rozmanitosti, zachování a rozvoj zemědělských a lesnických systémů s vysokou přidanou hodnotou, zachování tradičních zemědělských krajin, ochrana vody a půdy. Tyto opatření mají zároveň přispět ke zmírňování klimatických změn. **Rozpočet pro osu II činí 54 % z celkového rozpočtu PRV.**

Na **agroenvironmentální opatření** je alokováno nejvíc finančních prostředků. Tohle opatření má za úkol podpořit způsoby využití zemědělské půdy, které jsou v souladu s ochranou a zlepšením životního prostředí, krajiny a jejich vlastností.

Druhý největší objem alokovaných prostředků je vyčleněn pro **platby za přírodní znevýhodnění**, poskytované v horských oblastech a v jiných znevýhodněných oblastech. Dotace jsou poskytovány na travní porosty, zároveň přispívá ke stabilizaci venkovského obyvatelstva a zajišťuje pro zemědělce vyšší úroveň příjmů.

Míru čerpání platby v rámci oblasti Natura 2000 na zemědělské půdě ovlivňuje společná alokace prostředků i pro dosud neimplementované podopatření. Každoročně je v rámci tohoto opatření podpořena plocha travních porostů v oblastech Natura 2000.

3.2.3 Osa III – Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova

Mezi hlavní priority osy III patří tvorba pracovních příležitostí, podpora využívání obnovitelných zdrojů energie, zlepšení podmínek kvality života ve venkovských oblastech včetně vzdělávání a informování hospodářských subjektů a ochrana kulturních památek.

Třetí osa představuje 18 % alokace PRV.

Největší objem finančních prostředků je alokovan na **obnovu a rozvoj vesnic**. V rámci tohoto opatření jsou realizovány investice do základní vodohospodářské infrastruktury obcí, projekty na budování a obnovu místních komunikací.

Stejně významné je opatření podporující diverzifikaci činnosti zemědělských podnikatelů, které je zaměřeno na výstavbu, modernizaci a nákup budov, strojů, technologií a zařízení sloužících k **diverzifikaci činností zemědělských podnikatelů** směrem k nezemědělským činnostem, včetně výstavby decentralizovaných zařízení pro využití obnovitelných zdrojů paliv a energie.

V podpoře **zakládání podniků a jejich rozvoje** jsou realizovány aktivity rozvíjející drobnou výrobu, řemesla a služby.

Podpora **cestovního ruchu** je určena na budování ubytovacích zařízení včetně stravování, sportovních zařízení, půjčoven sportovních potřeb a další turistické infrastruktury. Posledním spuštěným opatřením je **získávání dovedností, animace a provádění**.

3.2.4 Osa IV – LEADER

Osa IV LEADER je osou metodickou a je uskutečňována prostřednictvím realizace cílů jednotlivých opatření os I – III. Hlavním přínosem této osy je **zlepšení kvality života ve venkovských oblastech, posílení ekonomického potenciálu a zhodnocení přírodního a kulturního dědictví venkova spolu s posílením řídicích a administrativních schopností na venkově**. Principy Leaderu jsou pro rozvoj venkova dobrou metodou, protože vedou k pozitivním efektům plynoucím ze spojení různých subjektů. **Čtvrtá osa představuje 5 % alokace finančních prostředků z PRV⁶⁶**.

Osa IV podporuje fungování **MAS**, což jsou sdružení veřejné správy (obcí, mikroregionů), soukromé sféry a neziskových organizací, podporující spolupráci v oblasti rozvoje venkova a zemědělství a také napomáhají při získávání finančních podpor z EU a národních programů pomocí metody LEADER. Cílem podpory je vytvořit podmínky pro rozvoj partnerských vztahů mezi skupinami venkovských aktérů na základě dobře připravené strategie zpracování za účasti široké veřejnosti⁶⁷.

Během posledních let došlo k značnému nárůstu zájmu ze strany mikroregionů. Podpora v rámci osy IV se nezaměřuje jenom na opatření týkající se MAS, ale i na realizaci **místních rozvojových strategií**, posílení inovačních postupů a přenosů znalostí při jejich tvorbě nebo na podporu realizace projektů spolupráce na národní a mezinárodní úrovni v rámci opatření **realizace projektů spolupráce⁶⁸**.

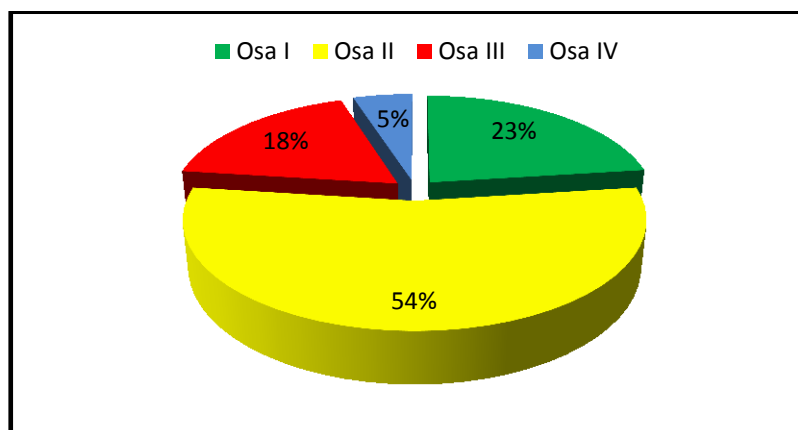
Porovnání podílů os PRV ČR je zobrazeno v obrázku 3.1.

⁶⁶MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Úspěšné projekty programu rozvoje venkova*. Praha: CZECH PROMOTION print, s.r.o., 2012. 39 s. ISBN 978-80-7434-058-1.

⁶⁷MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR, ref. 51.

⁶⁸MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR, ref. 59.

Obrázek 3.1: Rozdělení finančních prostředků PRV ČR v letech 2007-2013



Zdroj: MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR, 2012a; vlastní zpracování

3.3 Monitorování a hodnocení Programu rozvoje venkova ČR

Za monitoring PRV zodpovídá v souladu s čl. 75 nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 řídicí orgán PRV a na realizaci dohlíží *Monitorovací výbor PRV*⁶⁹. Řídicí orgán zajišťuje díky informačního systému sběr finančních i statistických informací, umožňující výměnu dat s Evropskou komisí. Monitorovací systém PRV umožňuje sledování realizace PRV na úrovni projektu, který je propojen s informačním systémem MZe a Ministerstva financí a umožní kontinuální sledování finančních toků. Řídicí orgán zodpovídá za pořizování a aktualizaci dat do monitorovacího systému. Do tří měsíců po schválení Programu a po odsouhlasení příspěvku z fondu EAFRD je ustaven Monitorovací výbor, jeho úkolem je projednat a schválit kritéria pro výběr projektů. Povinností Monitorovacího výboru je dohlížet na realizaci PRV, sledovat soulad s nařízeními Evropské komise a legislativou ČR, naplňování cílů EAFRD, účinnost využívání veřejných zdrojů atd.

Informace a data o PRV jsou využity pro vypracování návrhu výročních zpráv o realizaci PRV. Tyto zprávy jsou předávány Monitorovacímu výboru, SZIF, MZe, Ministerstvu financí a dalším institucím⁷⁰.

Řídicí orgán definuje požadavky na strukturu dat, které jsou potřebné pro sledování indikátorů pro monitoring jednotlivých opatření. Data pro monitoring bude poskytovat žádost, příjemci podpory a platební agentura na základě smlouvy o poskytování dat.

⁶⁹Monitorovací výbor PRV je ustanoven MZe, návrh složení je připraven ve spolupráci s partnery z vládních i nevládních institucí. Složení, organizace a činnosti Monitorovacího výboru jsou uvedeny ve *Statutu a jednacím řádu Monitorovacího výboru PRV*.

⁷⁰Sběr informací se provádí na měsíčním základě a fyzický monitoring na čtvrtletním základě. Poprvé se prováděl v roce 2008 a pak každoročně do 30. 6. předloží řídicí orgán Komisi výroční zprávu o pokroku dosaženém při provádění Programu, poslední zprávu o dosaženém pokroku předloží řídicí orgán Komisi nejpozději do 30. 6. 2016.

Jde o indikátory kvantitativního charakteru, indikátory kvalitativního charakteru zajistí Řídící orgán od třetích specializovaných subjektů. **Řídící orgán zodpovídá za vyhodnocení dodaných dat a za kontrolu jejich úplnosti.**

Politika a PRV jsou hodnoceny podle **ex-ante a ex-post** a je prováděno členskými státy nebo Komisí. Cílem hodnocení je zvýšit kvalitu, účinnost a efektivitu provádění PRV. Účinek Programu se hodnotí z hlediska strategických směrů Společenství, problémy rozvoje venkova charakteristické pro dotyčné členské státy a regiony, přičemž se přihlíží k požadavkům udržitelného rozvoje a k vlivu na životní prostředí, jakož i k plnění požadavků příslušných právních předpisů Společenství.

Účelem předběžného hodnocení ex-ante je ověřit vhodnost navrhované strategie, priority a opatření, včetně finančních alokací (v rámci programového dokumentu). Řídící orgán a Řídící výbor pro hodnocení předkládá každým rokem, od roku 2008, Monitorovacímu výboru zprávu o výsledcích průběžného hodnocení. V roce 2010 se průběžné hodnocení provedlo formou samostatné zprávy obsahující hodnocení v polovině období, navrhuje opatření ke zlepšení kvality Programu a jeho provádění. V roce 2015 se průběžné hodnocení provede formou samostatné zprávy hodnocení ex-post. Přehled hodnocení ex-post se vyhotovuje z pověření Komise, ve spolupráci s členským státem a s řídicím orgánem, který shromažďuje údaje potřebné pro jeho vyhotovení. Tento přehled hodnocení bude dokončen nejpozději do 31. prosince 2016⁷¹.

3.4 Mikroregion Hornolidečsko

Mikroregion Hornolidečsko vznikl v roce 1994 jako jeden z prvních ve Zlínském kraji a nachází se v oblasti střední Moravy u státních hranic se Slovenskou republikou (SR). Polovina území Hornolidečska se nachází v oblasti největší chráněné krajinné oblasti, CHKO Beskydy, s velkým množstvím přírodních rezervací. Část území také leží v CHKO Bílé Karpaty a v oblasti Vizovických vrchů. **Mikroregion Hornolidečsko patří mezi nejhornatější a nejlesnatější území v celé ČR** a jedná se o typický venkovský region s 11 500 obyvateli s rozlohou 165,54 km². Největší obec má 1880 obyvatel a nejmenší 260 obyvatel. Mikroregion je vymezen přirozenými hranicemi, úpatím *Beskyd, Bílých Karpat a Vizovických vrchů*. Má nadprůměrně významnou dopravní polohu danou významným silničním tahem východ – západ s navázáním na hranice ČR/SR.

⁷¹MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR, ref. 59.

Díky poloze a přírodním podmínkám je předurčen k rozvoji aktivit šetrných k životnímu prostředí – podhorskému zemědělství, cestovnímu ruchu, rozvoji služeb a řemeslné výroby. Nejsou zde významné průmyslové podniky a jeho poloha a dostupnost neskládá podmínky pro rozvoj průmyslové velkovýroby.

Největší devizou této oblasti je **příroda, kulturní tradice, památky a lidský potenciál**. Mikroregion je podhorskou a zemědělskou oblastí, což se odráží na struktuře místní ekonomiky. Největším zdrojem pracovních příležitostí jsou drobní podnikatelé, v oblasti služeb to je cestovní ruch (půjčovny, ubytovací a stravovací služby), v oblasti výroby to jsou tradiční řemesla (zámečnictví, zpracování dřeva, stolařství atd.), v oblasti potravinářské výroby (tradiční masné produkty, ekologické produkty) a zemědělství. Zemědělství má pro Hornolidečsko nezastupitelný význam, a to z hlediska údržby krajiny, lesnictví, chov skotu a ovcí. Tradiční je zde ovocnářství, pěstování ovocných stromů a výroba lihovin. V obci Valašské Příkazy se nachází pěstitelská pálenice s dlouhodobou tradicí.

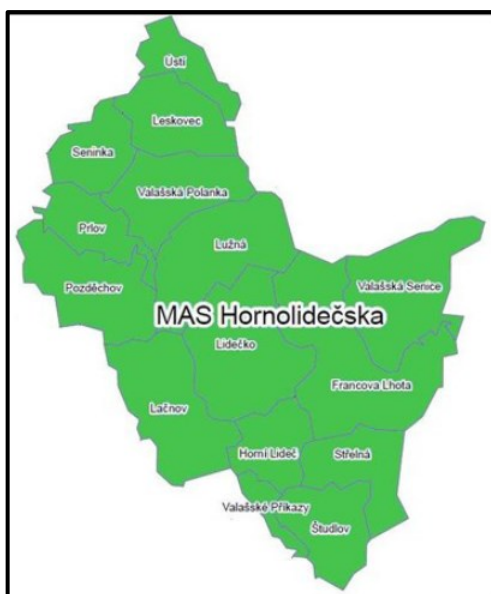
Pro jednotlivé obce jsou typická dlouhá a úzká údolí, na nichž se střídají a prolínají lesy a zemědělské pozemky. V mikroregionu jsou také pozoruhodné přírodní útvary – *Čertovy skály*, *Pulčinské skály* nebo *Trčkovy skály*⁷².

3.4.1 Vymezení MAS Hornolidečska

Místní akční skupina Hornolidečska (MASH) vznikla v roce 2004 jako druhá MAS ve Zlínském kraji. MASH byla založena za účelem získání dotací z programu EU, konkrétně z programu LEADER. MASH je občanské sdružení složené z obcí, podnikatelů a neziskových organizací, působící na území Hornolidečského regionu, tvořící obce: Francova Lhota, Horní Lideč, Lačnov, Lidečko, Střelná, Študlov, Valašská Senice, Valašské Příkazy, Valašská Polanka, Lužná, Prlov, Pozdřechov, Leskovec, Seninka a Ústí. Vymezení území MASH je znázorněno v obrázku 3.2.

⁷²HORNOLIDEČSKO. Členské obce. *Hornolidecko.cz* [online]. 2014 [5. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.hornolidecko.cz/cz/1-clenske-obce.html>.

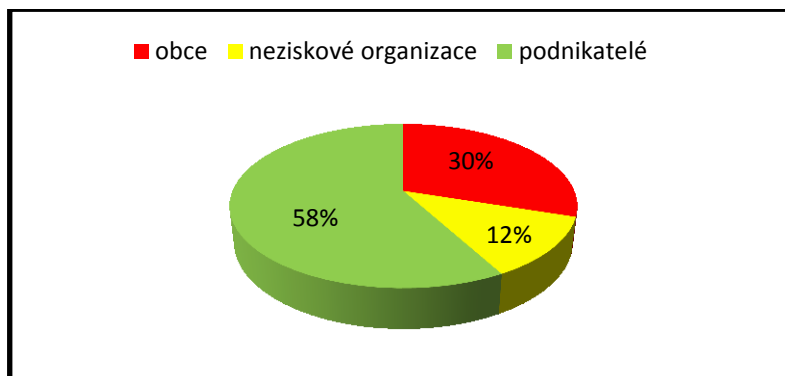
Obrázek 3.2: Vymezení MASH



Zdroj: MAS Hornolidečska, [online], 2014

Členem se může stát každý podnikatelský subjekt nebo nezisková organizace působící na území MASH. V obrázku 3.3 je znázorněn poměr neziskových organizací, podnikatelů a obcí působících v MASH.

Obrázek 3.3: Poměr subjektů působících v MASH



Zdroj: MAS Hornolidečska, 2006; vlastní zpracování

Při zahájení činnosti byl vypracován Strategický plán LEADER na roky 2007 – 2013. Stanovil priority rozvoje a cíle, kterých má být dosaženo. Prostřednictvím příspěvků z fondů EU realizovala MASH několik projektů, mající za cíl rozvíjet region ve všech daných oblastech.⁷³ Základním posláním sdružení je působit jako **místní iniciační, řídicí a kontrolní orgán**, který v rámci metody LEADER provádí činnosti s cílem podněcovat a podporovat inovační zavádění, realizaci investic zamýšlených v rámci místní strategie,

⁷³V oblasti ekonomického rozvoje, rozvoje cestovního ruchu, technické infrastruktury, životního prostředí a trvale udržitelného rozvoje.

tvorbu originálních integrovaných strategií rozvoje venkovského mikroregionu, podněcovat a podporovat aktéry na místní úrovni k úvahám a záměrům využití potenciálu území mikroregionu v dlouhodobé perspektivě. **Je zaměřeno na nové formy zlepšování kvality života v mikroregionu, posílení ekonomického prostředí a zhodnocení kulturního a přírodního dědictví.** MASH dále nabízí následující služby – poradenství v oblasti dotačních titulů EU, zpracování žádostí a specifických příloh (studie proveditelnosti, finanční analýza, podnikatelský plán), dotační management a provádí školení, organizace seminářů atd.

Za dobu svého působení přinesla MAS do mikroregionu Hornolidečsko více než 30 mil. korun z fondů EU. Podpořeno bylo více než 40 projektů zaměřených na obce, podnikatele a neziskové organizace⁷⁴.

3.4.2 Strategie a cíle MAS Hornolidečska

Na základě metody LEADER byla zpracována Integrovaná strategie rozvoje území Hornolidečsko, definující následující dlouhodobé cíle:

- zajistit obyvatelům regionu kvalitní a trvale udržitelné podmínky pro život vycházející z historie a tradic, se zaměřením na využití místních zdrojů,
- vytvořit kvalitní podmínky pro rozvoj drobného podnikání, především řemeslné výroby a oblasti poskytování služeb, se zaměřením na využití místních zdrojů,
- vytvořit konkurenceschopnou destinaci cestovního ruchu a připravit pro návštěvníky regionu komplexní a ucelenou nabídku služeb.

Strategie a cíle MAS vycházejí z os a opatření PRV, která jsou implementována do Strategického plánu Leader. MASH se snaží dosáhnout svých cílů pomocí priorit.

Priorita 1 – Valašská tradiční vesnice – pohoda života na Valašsku a pohoda při trávení volného času na Valašsku

Priorita se zaměřuje na vytvoření podmínek pro pohodu života na Valašsku při využití podmínek tradiční valašské vesnice. Je podporována obnova vesnické zástavby. Nedílnou součástí valašských vesnic jsou památky, které ukazují kulturní vyspělost obyvatel, proto je také jejich údržba a obnova podporována.

⁷⁴MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA HORNOLIDEČSKA. MAS Hornolidečska. *Mashhornolidecska.cz* [online]. 2014 [5. 4. 2014]. Dotupné z: <http://www.mashhornolidecska.cz/cz/1-mas-hornolidecska.html>.

Priorita 2 – Zemědělství na Valašsku a valašské produkty

Priorita je zaměřena do oblasti zemědělství maximálně šetrného k životnímu prostředí a ekologického zemědělství za podmínky dodržování hlavních principů trvale udržitelného rozvoje. Minimalizovat používání syntetických pesticidů a hnojiv, v chovu zvířat je kladen důraz na pohodu a celkovou harmonii zvířat. Důraz se klade na údržbu a obnovu zdevastovaných částí krajiny a rehabilitace přírodních lokalit.

Priorita 3 – Tradiční Valašská řemesla, služby pro obyvatele a návštěvníky Hornolidečka

Priorita se zaměřuje na podporu drobného podnikání, s cílem vytváření pracovních příležitostí především pro místní obyvatele, zachování tradičních řemesel, drobné výroby, zkvalitňováním služeb pro obyvatele a maloobchod. Další oblastí je rozvoj služeb pro cestovní ruch, zejména ubytovací kapacity, stravovací kapacity, rekreační zařízení pro zimní i letní turistiku a agroturistiku⁷⁵. Priority a fiche MAS Hornolidečka jsou uvedeny v příloze 4.

3.4.3 SWOT analýza MAS Hornolidečka

Prostřednictvím SWOT analýzy identifikujeme **silné** (Strengths), **slabé** (Weaknesses) stránky, **příležitosti** (Opportunities) a **hrozby** (Threats). Analýza byla provedena s pomocí Strategického plánu LEADER MASH⁷⁶ a doplněna vlastními poznatky a zkušenostmi z života v tomto regionu. Tato SWOT analýza je zaměřena na 4 oblasti: hospodářství, cestovní ruch, infrastrukturu a životní prostředí.

SILNÉ STRÁNKY

- 1) Hospodářství:
 - Nedaleká ekonomická centra - 40 km (Vsetín, Zlín),
 - výhodná geografická poloha na hranici se SR (nejsou zde jazykové bariéry),
 - vyvážené ekonomické prostředí (nejsou zde velké podniky, tudíž nehrozí nárůst nezaměstnanosti v případě krachu),
 - obce úzce spolupracují s podnikatelskými subjekty,
 - chov dobytka udržuje podhorskou krajinu.

⁷⁵MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA HORNOLIDEČSKA. *Zpravodaj MASH* [online]. 2011 [5. 4. 2014]. Dostupné z: www.address.cz/data/www.hornolidec.cz/files/Zpravodaj_MAS.pdf.

⁷⁶MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA HORNOLIDEČSKA. *Strategický plán LEADER na období 2007-2013* [online]. 2007 [5. 4. 2014]. Dostupné z: http://www.mashornolidecska.cz/files/files/SPL/SPL_MASH_2007-13_final.pdf.

2) Cestovní ruch:

- Vyhovující životní prostředí pro pobytový cestovní ruch a venkovskou turistiku,
- značné množství turistických a cykloturistických tras,
- místní obyvatelé neustále dodržují lidové tradice, zvyky a folklor,
- agroturistické centrum Hornolidečska.

3) Infrastruktura:

- Dostačující množství základních škol, dobrá dostupnost středních a vysokých škol,
- velké množství kulturních památek,
- dopravní dostupnost (silniční i železniční doprava),
- územní plán a plynofikace na celém území, téměř všechny obce jsou napojeny na vodovod,
- dostupnost mobilních sítí.

4) Životní prostředí:

- Velká část území spadá do CHKO Beskydy,
- málo znečištěné ovzduší,
- přírodní prostředí podhorského typu,
- projekt kanalizace v mikroregionu (projekt Čistá Bečva).

SLABÉ STRÁNKY

1) Hospodářství:

- Omezená hospodářská činnost na území CHKO Beskydy,
- nedostatečné napojení na dálniční a rychlostní silnice,
- nízké využití dotací z EU ze strany zemědělských a ekonomických podniků,
- větší problém se zaměstnaností, lidé více dojíždějí za prací,
- potřeba investovat do zastaralých objektů zemědělské výroby.

2) Cestovní ruch:

- Nedostatek ubytovacích a stravovacích zařízení, také doprovodných služeb, tj. půjčovna a servis kol,
- zastaralost některých zimních turistických zařízení (horské chaty, lyžařské vleky), zastaralá technika na údržbu lyžařských tras.

3) Infrastruktura:

- Špatný stav kulturních a historických památek,
- není zde střední ani vysoká škola,
- zastaralá technika na údržbu a vzhled obcí,
- nevyhovující stav silnic a nedostatek chodníků.

4) Životní prostředí:

- Domácnosti častěji vytápějí pevnými palivy,
- jsou zde nízké bariéry pro ochranu sídel (sesuvy půdy, záplavy).

PŘÍLEŽITOSTI

1) Hospodářství:

- Vybudování rychlostní komunikace R49 s napojením na dálnici,
- potenciál pro tvorbu místních produktů,
- možnost využívání dotací z EU na zvýšení konkurenceschopnosti zemědělců a místních podnikatelů a na údržbu krajiny.

2) Cestovní ruch:

- Zvýšení zájmu návštěvníků a turistů vhodnou a cílenou propagací,
- obnova chátrajících objektů za využití dotací z EU,
- využití lokálního potenciálu území k větší návštěvnosti (tradice, turistika, cykloturistika).

3) Infrastruktura:

- Prohlubování sounáležitosti obyvatel s místem bydliště, díky rozvoje spolkových a neziskových organizací,
- rekonstrukce a modernizace technické infrastruktury v obcích,
- využívání alternativních způsobů energie,
- příležitost pro místní partnerství rozvoj příhraniční spolupráce se SR (Mikroregion Púchovská dolina).

4) Životní prostředí:

- Kladný přístup k třídění odpadů,
- zlepšení spolupráce subjektů k rozvoji agroturistiky a v oblasti údržby obcí a krajiny,
- ekologická a environmentální osvěta obyvatel.

HROZBY

1) Hospodářství:

- Oddalování budování rychlostní komunikace R49,
- ubývání volných pracovních míst v místě bydliště,
- ekonomická recese – negativní dopady na malé a střední podniky,
- rozptýlenost zájmů jednotlivých subjektů v mikroregionu.

2) Cestovní ruch:

- Nedostatek financí na budování a rekonstrukci infrastruktury cestovního ruchu a rekonstrukci a údržbu památek,
- podcenění významu cestovního ruchu jako předmětu podnikání a zdroje pracovních sil.

3) Infrastruktura:

- Nedostatek financí na spolufinancování projektů podpořených z programů EU,
- závislost rozvoje obcí na dotacích z EU,
- hrozící odchod mladých lidí z mikroregionu,
- nedostatek finančních prostředků na výstavbu a údržbu místních komunikací, chodníků atd.

4) Životní prostředí:

- Ohrožení sídel a technické infrastruktury živelnými pohromami,
- upřednostnění ekonomického zisku před ochranou životního prostředí,
- ohrožení erozemi a záplavami.

Podle SWOT analýzy je zřejmé, že region má spoustu jak silných a slabých stránek, tak i příležitostí a hrozeb. Přírodní podhorské prostředí vytváří pro obyvatele mikroregionu příznivé podmínky pro život. Mikroregion Hornolidečsko navštěvuje spousta turistů z důvodu aktivního odpočinku, protože se zde nachází hodně turistických a cykloturistických tras. Část mikroregionu je rozložena na území CHKO Beskydy, kde je omezena hospodářská činnost, což může být příčina k vyššímu procentu nezaměstnanosti, s kterou se mikroregion potýká.

3.5 Socio-ekonomická analýza obce Lidečko

Obec Lidečko leží v údolí říčky *Senice*, jejíž tok tvoří rozhraní dvou pahorkatin. Levý břeh *Senice* omývá část *Vizovických vrchů*, druhý břeh patří k pohoří *Javorníků*. Středem obce prochází silnice I/57, vedle které protéká řeka *Senice*, vlévající se v obci *Ústí u Vsetína* do řeky *Bečvy*. *Vizovické vrchy* končí kótou *Vrchkopec*, který měří 699 metrů nad mořem, kde leží známý přírodní výtvar *Čertovy skály*. Nejvyšším bodem obce Lidečko je *Krajčica*, měřící 730 metrů nad mořem a nejnižší bod *Mužíkov*, v toku *Senice*, ležící na styku s katastrem *Lužná*⁷⁷. Obec se nachází na Moravě ve Zlínském kraji v okrese Vsetín. Tabulka č. 3.2 znázorňuje vymezení obce z hlediska klasifikace NUTS.

⁷⁷OBEC LIDEČKO. Informace o obci. *Lidecko.cz* [online]. 2014 [10. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.lidecko.cz/index.php?strana=oobci#statistika>.

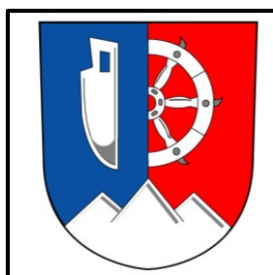
Tabulka 3.2: Klasifikace územních statistických jednotek - obec Lidečko

NUTS 1	Česká republika
NUTS 2	Střední Morava
NUTS 3	Zlínský kraj
LAU 1	Vsetín
LAU 2	Lidečko

Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2014; vlastní zpracování

Zaznamenaná první nepotvrzená písemná zmínka o Lidečku je z roku 1261. Největší ztráty Lidečko utrpělo vpádem Tatarů v roce 1663⁷⁸, následně vpádem Turků v roce 1683 a Kuruců v roce 1707. Obec byla podrobně zmapována z pohledu vlastníků parcel a staveb v roce 1828. V letech 1946-1947 proběhla elektrifikace a 16. února 1999 obdržela prapor a znak obce⁷⁹ (znak obce je znázorněn níže v obrázku 3.4). Nejvýznamnější události v posledních letech je ocenění ze soutěže Vesnice roku, ve kterém v roce 2008 vyhrála nejvyšší cenu v celorepublikovém kole⁸⁰. Podrobnější informace o historických milnících obce Lidečko se nachází v příloze 5.

Obrázek 3.4: Znak obce Lidečko



Zdroj: OBEC LIDEČKO, [online], 2014

Obec má jedno katastrální území. Nejsou zde ulice, ale určité části obce mají specifické a historické názvy. Většina půdy na katastru je zatravněna nebo zalesněna, orné půdy je zde minimum⁸¹. Nachází se zde malá políčka pro potřebu občanů. Lidečko je zařazeno do horské oblasti, díky tomu zemědělci dostávají dotace na údržbu krajiny podmíněnou chovem ovcí nebo dobytka⁸².

⁷⁸Údajně bylo zajato a zabito 234 lidí.

⁷⁹Znak a prapor byl Lidečku předán tehdejšíím předsedou poslanecké sněmovny Václavem Klausem.

⁸⁰Obec získala uznání i v rámci celoevropské soutěže obnovy vesnice.

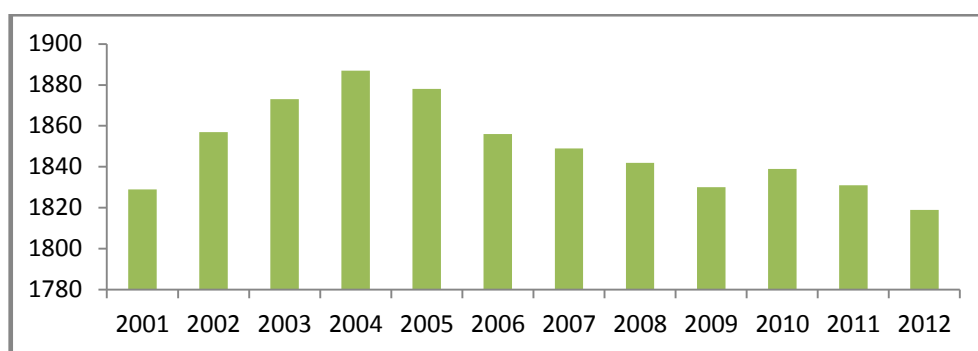
⁸¹Převládají zde pastviny, protože se zde chová ve velkém množství skot a hovězí.

⁸²PROGRAM ROZVOJE OBCE LIDEČKO NA OBDOBÍ 2014-2017. *Charakteristika obce* [online]. 2012 [10. 4. 2014]. Dostupné z: www.mmr.cz/getmedia/0921de42-0829.../ZK-6-PRO-Lidecko.doc.

3.5.1 Obyvatelstvo

Na konci roku 2012 mělo Lidečko 1825 obyvatel, počet obyvatel klesá. V roce 2004 měla obec nejvíce obyvatel⁸³, což v porovnání se současnou situací počet obyvatel klesl o 62 obyvatel. Snížení počtu obyvatel je zapříčiněno nižší porodností a také odstěhování obyvatel z obce⁸⁴. Klesající tendence počtu obyvatel není problémem jen obce Lidečko, ale je to problém celé ČR. Obrázek 3.5 zaznamenává vývoj počtu obyvatel v obci Lidečko v letech 2001-2012.

Obrázek 3.5: Počet obyvatel obce Lidečko v letech 2001-2012



Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2013; vlastní zpracování

Ve srovnání věkové struktury obyvatelstva s okolím obec Lidečko vyniká. Index stáří dosahuje hodnoty 81, 5 v roce 2011. Tabulka 3.3 znázorňuje složení obyvatel dle stáří.

Tabulka 3.3: Věkové složení obyvatel obce Lidečko

Věková struktura v letech	Počet obyvatel	Věková struktura v letech	Počet obyvatel
Počet obyvatel do 15	321	3-6	55
		6-11	112
		12-15	73
Nad 65	277		
Nad 80	52		

Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2012a; vlastní zpracování

⁸³1887 obyvatel.

⁸⁴Důvodem odstěhování je nejčastěji práce.

Doposud se zachoval trend, že se děti starají o své rodiče, tudíž dožívají doma u své rodiny. Okolo osmi seniorů jsou v domově důchodců nebo v domech s pečovatelskou službou. Obyvatelé dojíždí za prací a škol převážně do blízkého města Vsetín a do okolních měst (Zlín, Valašské Meziříčí, Valašské Klobouky). Do sousední obce Horní Lideč dojíždějí žáci druhého stupně základní školy⁸⁵.

3.5.2 Ekonomická charakteristika

Mezi největší zaměstnavatele v obci patří společnost *Mestav s.r.o.* – stavební firma s dvanácti zaměstnanci, *Agrofyto s.r.o.* – orientuje se na ekologické zemědělství a má 15 zaměstnanců. Velkým zaměstnavatelem je společnost *KOVAR s.r.o.* – zabývá se kovovýrobou v Leskovci atd.

V roce 2008 byla nezaměstnanost v Lidečku 9,6 %, do roku 2011 však výrazně stoupla na 15,1 %. Hodnota je výrazně vyšší, oproti hodnotě města Vsetín (11,2 %) nebo ČR (8,6 %). V zaměstnávání obyvatel je v obci problém, protože na katastru obce nejsou žádné větší podniky. Většina mužů pracuje jako drobní živnostníci a jezdí za prací do okolí hlavního města, Rakouska nebo Německa. Nejvíce občanů dojíždí za prací do města Vsetín⁸⁶. Více informací o počtu obyvatel ucházejících se o práci a o míře nezaměstnanosti v obci Lidečko se nachází níže v tabulce 3.4. Data jsou pouze do roku 2011, protože poslední roky nejsou dosud zaznamenány na stránkách *Českého statistického úřadu*.

Tabulka 3.4: Počet uchazečů o práci a míra nezaměstnanosti v obci Lidečko

Rok	Uchazeči o zaměstnání	Míra nezaměstnanosti (%)	Nezaměstnaní do 3 měsíců	Nezaměstnaní více než 12 měsíců	Uchazeči na 1 volné místo
2008	83	9,6	N/A	20	N/A
2009	135	16,1	47	30	N/A
2010	125	15,1	57	37	125,0
2011	126	15,1	55	28	N/A

Ponámka: N/A...údaj není k dispozici

Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online], 2012b; vlastní zpracování

⁸⁵PROGRAM ROZVOJE OBCE LIDEČKO NA OBDOBÍ 2014-2017, ref. 82.

⁸⁶Dříve v něm pracovalo 90 % aktivně činných občanů Lidečka a to především ve Zbrojovce Vsetín a MEZ Vsetín. Díky transformaci a rušení podniků došlo ve Vsetíně k poklesu a v současné době dojíždí za prací do Vsetína asi 70 % aktivně činných obyvatel.

Nedostatek pro rozvoj podnikání je málo volných ploch, které by se mohly využít pro výstavbu menších dílen a tím podpořit rozvoj malého a středního podnikání. V obci se nachází malé dílny, kde se provádí drobná výroba.

Zemědělská výroba je spíše živočišná. Na katastru je areál společnosti *Agrofyto s.r.o.* s kravínem a silážními věžemi. Společnost má vyřízeno ekozemědělství, dodává mléko pro výrobu bio produktů⁸⁷. V Lidečku jsou další drobní zemědělci čerpající dotace na údržbu krajiny podmíněnou chovem skotu nebo dobytka.

V obci se nachází dostatek služeb. Jsou zde 3 prodejny potravin, prodejna domácích potřeb, prodejna smíšeného zboží, směnárna, 3 restaurace, kadeřnictví a Motorest Čertovy skály, který je určen výhradně pro turisty⁸⁸.

3.5.3 Občanská vybavenost

Obec Lidečko plánuje zakoupit rodinný dům a přestavit ho pro využití na více bytových jednotek. Tímto chce vyřešit problematiku sociálních bytů pro seniory. Senioři by měli být schopni postarat se sami sebe, pokud by toho již nebyli schopni, museli by se přestěhovat do domu s pečovatelskou službou. V rámci mikroregionu Hornolidečsko se dům s pečovatelskou službou plánuje vystavit v obci Valašská Polanka⁸⁹. V územním plánu obce jsou vytyčené plochy pro výstavbu rodinných domů. Majitelé těchto ploch darovali obci 45 % z plochy, za to, že obec vybuduje na své náklady inženýrské sítě⁹⁰.

V obci se nachází mateřská školka s naplněnou kapacitou 55 žáků. Školka nevyhověla třem žadatelům o umístění, protože není vyšší zájem, neplánuje se s navýšením kapacity. Školka je po celkové rekonstrukci, která byla dokončena v roce 2007. V budově mateřské školky se nachází také školní kuchyň, školní jídelna, tělocvična a školní družina. Základní škola je zde pouze pro první stupeň, je zde kolem 85 dětí. V podkroví školy je pobočka Základní umělecké školy ve Vsetíně⁹¹. V této škole se nachází specializované učebny (počítačová učebna, učebna náboženství, učebna domácí výchovy atd.). Škola má vyměněná plastová okna, je zateplena a je po celkové rekonstrukci, která byla dokončena v roce 2007. Počet dětí v základní škole klesá, důvodem je menší porodnost a také, děti bydlící v jižní části obce, mají blíže do základní školy vedlejší obce Horní Lideč. Nejvíce středoškoláků navštěvuje střední školy a střední odborná učiliště ve Vsetíně. Nejbližší vysoká škola je *Universita Tomáše Bati ve Zlíně*.

⁸⁷Agrofyto s.r.o. získala titul Nejlepší ekologický zemědělec v roce 2009 tzv. Bartákův hrnec.

⁸⁸PROGRAM ROZVOJE OBCE LIDEČKO NA OBDOBÍ 2014-2017, ref. 82.

⁸⁹Valašská Polanka je vzdálena od Lidečka cca 9 km.

⁹⁰Obec plánuje vybudovat tyto inženýrské sítě do pěti let.

⁹¹Tuto pobočku navštěvuje kolem 30 dětí.

Občané nemají v obci žádného lékaře, využívají především obvodního lékaře v Horním Lidči. Většina občanů má svého obvodního lékaře a stomatologa ve Vsetíně.

V budově Sportovního komplexu sídlí Sportovní klub Lidečko. Tento komplex se začal radikálně rekonstruovat v roce 2012. Sportovní klub Lidečko především tvoří fotbalisté, kousek od budovy je fotbalové hřiště. Lyžařsko-turistický klub Lidečko v zimním období provozuje lyžařský vlek, v létě se věnuje turistice⁹². Tabulka 3.5 znázorňuje sportoviště v obci Lidečko.

Tabulka 3.5: Sportoviště v obci Lidečko

Sportovní zařízení	Druh sportu
Víceúčelové hřiště s umělou trávou	Fotbal, tenis a volejbal
Tělocvična v podkroví mateřské školy	Malá kopaná, florbal a volejbal
Malá tělocvična	Stolní tenis a aerobik
Travnaté volně přístupné hřiště	Různé
Lyžařský vlek	Lyžování
Posilovna	Fitness, kulturistika

Zdroj: OBEC LIDEČKO, 2012; vlastní zpracování

⁹²PROGRAM ROZVOJE OBCE LIDEČKO NA OBDOBÍ 2014-2017, ref. 82.

4 Příprava reálného projektového záměru spolufinancovaného z EAFRD v mikroregionu Hornolidečsko

Poslední kapitola této bakalářské práce se bude zabývat praktickou částí. Obsahem praktické části je **vlastní návrh fiktivního projektového záměru** na *Nákup technického vybavení provozovny*. Dotace by byla proplacena z Programu rozvoje venkova ČR v období 2007-2013 z prioritní osy I – *Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví z 1. Opatření zaměřená na restrukturalizaci a rozvoj fyzického kapitálu a podporu inovací*, podopatření 1.2.2. *Technické vybavení provozoven*.

Žádosti o dotace lze podávat na základě výzev k předkládání projektů, které se nachází na webových stránkách SZIF, **portál Farmáře**. Tento portál je dostupný pouze **registrovaným uživatelům**, kteří se registrují buď elektronicky nebo fyzicky na podatelně Regionálních odborů SZIF. Žádost o přístup pro registrované uživatele do portálu Farmáře SZIF se nachází v příloze 6.

Žádost o dotaci zmiňovaného návrhu projektového záměru bude vypracována na základě dřívější **reálné výzvy**. Výzva byla vyhlášena MASH v souladu se Strategickým plánem Leader MAS Hornolidečska na období 2007-2013 2. května 2014. Tento fiktivní projekt vychází z 3. Priority – *Tradiční Valašská řemesla, služby pro obyvatele a návštěvníky Hornolidečska*, z fiche 5 *Podpora drobného podnikání a rozvoj místních řemesel*. Časový rámeček této výzvy 2. - 29. května 2011.

Následující struktura návrhu projektového záměru vychází z Přílohy A, fiche 5 *Podpora drobného podnikání a rozvoj místních řemesel*, které spadá do podopatření 1.2.2. *Technické vybavení provozoven*.

4.1 Žadatel projektu

O dotaci žádá stavební firma *Bořek, s.r.o.*, která má v zájmu rozšířit svou činnost o dřevozpracující průmysl. Žadatel je držitelem volné živnosti v následujících oborech:

- Poskytování služeb pro zemědělství, zahradnictví, rybníkářství, lesnictví a myslivost,
- zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků.

V tabulce 4.1 se nacházejí bližší informace o žadateli.

Tabulka 4.1: Obecné informace o žadateli

Název žadatele	Bořek, s.r.o.
Jednatel firmy	Jan Minarčík
Sídlo firmy	Na stráni 311, 756 12 LIDEČKO
IČ	23998471
DIČ	CZ23998471
Plátce DPH	Ano
Osoba odpovědná za realizaci projektu	Jan Minarčík
Zpracovatel projektu	Farmář, s.r.o.

Zdroj: Vlastní tvorba; 2014

Vzhledem k tomu, že firma nemá žádné zkušenosti s čerpáním dotací, najala si pro tento účel firmu *Farmář, s.r.o.*, zabývající se poradenskou činností při získávání veřejné podpory. Žadatel podepsal s touto firmou Smlouvu o poradenské činnosti. Bližší informace o firmě jsou v tabulce 4.2. Znění návrhu smlouvy se nachází v příloze 7.

Tabulka 4.2: Obecné informace o specializované firmě

Název firmy	Farmář, s.r.o.
Projektový manažer	Bc. Aneta Urbanová
IČ	27759280
DIČ	CZ27759280
Sídlo firmy	Tichá 1789, 755 01 VSETÍN
Telefon	731 453 421
E-mail	farmar@seznam.cz

Zdroj: Vlastní tvorba; 2014

Firma začala provádět svou činnost v roce 2001. Zaměřila se na stavebnictví – zemní práce, soustředila se na subdodávky pro inženýrské sítě. Postupem času rostly požadavky klientů a bylo nutno doplňovat vybavení firmy o další stroje a zařízení. Legislativa si vyžádala přechod z fyzické na právnickou osobu – *Bořek, s.r.o.* Firma se začala zabývat některými zemními pracemi, především terénními a zahradními úpravami. V roce 2007

se firma přestěhovala do vlastních prostor. *Bořek, s.r.o.*, nové sídlo má v obci Lidečko, přebírá zde v zuboženém stavu halu, kancelářský domek, technologii na mytí nákladních vozů a několik menších skladovacích prostor.

Všichni zaměstnanci pracují na plný úvazek. Působí zde jednatel firmy a 7 dělníků. V současné době společnost nezaměstnává žádného zaměstnance se změněnou pracovní schopností.

Roční úhrn čistého obrátu činí 4 837 000 Kč. **50 % obrátu činí stavební výroba**, 40 % obrátu zemní práce a 10 % obrátu dřevovýroba. Realizací projektu by došlo k výraznému rozšíření dřevovýroby žadatele.

4.2 Popis projektu

Realizace předkládaného projektu povede k výraznému rozvoji technického vybavení provozovny podniku nejmenší velikosti – mikropodniku. V rámci realizace projektu dojde k investici do základní oblasti podporující výrobní proces žadatele. V rámci projektu bude pořízena následující technologie:

- Pásová pila na pořez kulatiny,
- štípací automat, včetně balícího stroje,
- manipulační stroj na kulatinu a
- drtič na štěpku.

Podrobnější popis výše zmíněné technologie je uveden v podkapitole 4.2.5. Investice do výrobní technologie je podmíněna dlouhodobým rozvojem společnosti, jejím růstem a získání nových zakázek. V rámci projektu dojde k pořízení a instalaci technologie, ke zkušebnímu provozu a k modernizaci provozu žadatele. Realizací projektu bude navýšen počet pracovníků o **jednoho nového zaměstnance**.

Důvodem realizace projektu je objem a struktura zakázek, tedy potřeba rozšíření výroby a zkvalitnění služeb pro stávající i nové zákazníky. Rozšířením výrobního úseku na zpracování dřeva dojde k lepším službám. Dřevo bude nejprve tříděno, následně řezáno a štípano. Konečný produkt projektu bude zabalený výrobek **palivového dřeva**. Poptávka má výrazně rostoucí tendenci a již ji není možné zabezpečit na stávající technologii (zejména z důvodu nedosahování požadovaného množství, kvality, přesnosti a ceny konečných produktů). Dopad realizace projektu bude velmi pozitivní zejména v oblasti objemu, kvality, efektivity a produktivity výrobního procesu. Náplň projektu bude dále

využívána a investičně rozvíjena i po ukončení období udržitelnosti projektu. Bližší informace o projektu se nachází v tabulce 4.3.

Tabulka 4.3: Základní informace o projektu

Název projektu	Nákup technického vybavení provozovny
Místo projektu	Lidečko
Adresa místa realizace projektu	Na stráni 311, 756 12 LIDEČKO
Název operačního programu	Program rozvoje venkova ČR v období 2007-2013
Prioritní osa	Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví
Opatření	1. Opatření zaměřená na restrukturalizaci a rozvoj fyzického kapitálu a podporu inovací
Podopatření	1.2.2. Technické vybavení provozoven
Doba realizace projektu	2. února 2011 – 2. února 2012
Doba trvání projektu	13 měsíců

Zdroj: Vlastní tvorba; 2014

4.2.1 Popis výchozího stavu a zdůvodnění projektu

Rozsah působnosti společnosti je poměrně široký, disponuje vlastním technickým vybavením pro provádění zemních prací a téměř veškerých stavebních prací. V oblasti vodohospodářských staveb provádí úpravy a přeložky vodních toků, především hrazení bystřin, výstavbu a opravy rybníků a nádrží, také výstavbu a opravy kanalizačních řádů. Dále disponuje dostatečnou výrobní kapacitou pro zvládnutí vodohospodářských a lesnických staveb. Firma je vybavena veškerou potřebnou technikou a mechanizací a také potřebnou automobilovou technikou. Společnost vlastní následující hlavní technologie: 2 nákladní automobily, 6 zemních strojů (bagry), 2 podvalníky, příslušenství k zemním strojům a dřevovýrobě.

Struktura realizace předkládaného projektu vychází ze současného (výchozího) stavu a z potřeb žadatele zejména ze střednědobé a dlouhodobé perspektivy. Výchozí stav (a následně také zdůvodnění projektu) vychází z následujících faktorů:

- dlouhodobě rostoucí trend zakázek,
- nedostatečné technologické zajištění výroby v současnosti a zejména v dlouhodobém kontextu,
- nedostatečné zajištění výrobních kapacit v požadované rychlosti a přesnosti výroby,
- nedostatečná šíře nabízeného sortimentu,
- nedostatečné personální zajištění nárůstu výroby.

Realizace řeší výše uvedený nevyhovující současný stav zejména těmito kroky: pořízení nového moderního technického vybavení provozovny žadatele, navýšení počtu zaměstnanců o jednoho nového pracovníka.

Důvodem realizace projektu je nevyhovující a dlouhodobě neudržitelný stav v oblasti nedostatečné výrobní kapacity zejména z pohledu potřebné šíře sortimentu. **Realizací projektu bude významně posílena výrobní kapacita** žadatele (zejména ve vztahu k rozšíření sortimentu), což povede k podstatnému a dlouhodobému rozvoji podnikatelských aktivit žadatele, rozvoji konkurenceschopnosti a podniku jako takového.

4.2.2 Cíle projektu

Cílem projektu je **modernizace a diverzifikace produkčních** aktivit žadatele projektu. Dále pak dlouhodobé **zvýšení konkurenceschopnosti, rozšířením výrobního portfolia, zvýšením kvality produkce, zrychlením výrobního procesu a nárůstem obrátu** zmíněného mikropodniku.

Dílčí cíle projektu jsou přímo vyjádřeny prostřednictvím dlouhodobých efektů plynoucích z realizace projektu. Jde zejména o tyto efekty:

- výrazné rozšíření produkovaných výrobků,
- snížení měrných nákladů na výrobu řeziva,
- zvýšení efektivity výroby,
- navýšení objemu výroby,
- rozšíření sortimentu,
- zvýšení konkurenceschopnosti,
- zvýšení produktivity a kvality,
- zvýšení zaměstnanosti v regionu,
- zlepšení pracovních podmínek na pracovišti,

- zvýšení obrátu a zisku.

4.2.3 Harmonogram projektu

Projektový záměr byl zahájen výběrovým řízením na zhotovitele projektového záměru dne 2. února 2011 a ukončeno bude 2. února 2012 podáním žádosti o proplacení. Realizace projektu trval dle odhadu třináct měsíců. Projektový záměr má 3 fáze: **přípravnou**, **realizační** a **provozní**. Sestavený časový harmonogram fiktivního projektu je v tabulce 4.4.

Tabulka 4.4: Časový harmonogram projektu

Aktivity	Časový harmonogram projektu												
	02/2011	03/2011	04/2011	05/2011	06/2011	07/2011	08/2011	09/2011	10/2011	11/2011	12/2011	01/2012	02/2012
Přípravná fáze:													
Výběrové řízení na zhotovitele projektového záměru													
Příprava projektové dokumentace													
Podání žádosti o dotaci													
Rozhodnutí o získání dotace													
Realizační fáze:													
Výběrové řízení na dodavatele technologií													
Nákup a převoz zařízení													
Hodnocení a monitoring													
Provozní fáze:													
Zprovoznění technologií													
Vyhodnocení a závěrečná zpráva													
Podání žádosti o platbu													

Zdroj: Vlastní tvorba; 2014

Přípravná fáze:

Projektový záměr byl zahájen 2. února 2011 vyhlášením výběrového řízení na zhotovitele projektového záměru. Na doporučení si firma vybrala specializovanou společnost *Farmář, s.r.o.*⁹³, zabývající se poradenskou činností při získávání veřejné podpory. Projektový manažer s jednatelem firmy sestaví projektovou dokumentaci. Po zpracování veškerých dokumentů a potřebných příloh, odevzdají **žádost o dotaci na SZIF v příslušném termínu**, kdy byla vyhlášena výzva. Plánovaná doba trvání přípravné fáze je **8 měsíců**.

Realizační fáze:

Realizační fáze projektu je nastartována vyhlášením výběrového řízení na vhodného dodavatele. Po vybrání vhodného dodavatele se sepiše **kupní smlouva**. Technologie se nakoupí a převezou do sídla firmy. Zde se musí veškerá technologie řádně seřadit pod dozorem odpovědných osob. Realizace projektu bude informováno v **dílčích monitorovacích zprávách**. Na stanovených schůzkách se budou řešit vzniklé nesoulady s projektovým záměrem. Nedílnou součástí realizační fáze je i kontrola finančního plnění rozpočtu.

Provozní fáze:

Provozní fáze začíná zahájením strojů do provozu. Díky rozšíření dřevozpracující výroby ve firmě *Bořek, s.r.o.*, vznikne 1 nové pracovní místo, které bude zaplněno vhodným zaměstnancem, s příslušnou specializací a praxí.

V této poslední fázi se vypracovává **závěrečná zpráva**. Důvod a podstata vypracování této zprávy je shrnutí a zhodnocení projektu. Monitorování a propagace projektu se řídí podle PRV ČR na období 2007-2013. Nakonec se podává žádost o platbu.

4.2.4 Místo realizace projektu

Uvažovaný objekt, kterého se dotýká realizace předkládaného projektu Nákup technického vybavení provozovny, je stávající a je provozován jako výrobní objekt. Budova je bez čísla popisného nebo evidenčního. Vlastníkem je společnost *Bořek, s.r.o.* Bližší informace o místě realizace jsou v tabulce 4.5.

⁹³Společnost *Farmář, s.r.o.* vznikla v roce 2006 a je zaměřena na poradenskou činnost při získávání dotací. Tým je sestaven ze specializovaných pracovníků s dlouholetou praxí a zkušenostmi.

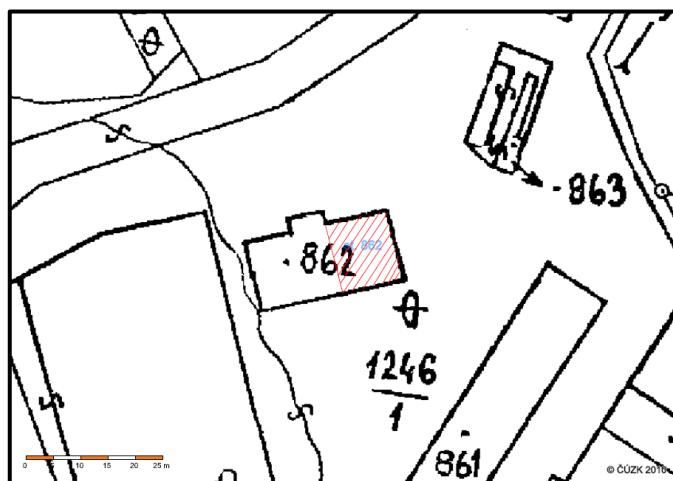
Tabulka 4.5: Místo realizace projektu

Název	Provozovna spol. Bořek, s.r.o.
Právní vztah k předmětu dotace	Vlastnické právo – výhradní vlastnictví
LAU 1 (okres)	Vsetín
Katastrální území	Lidečko 123456
Parcelní číslo	st. 862
Výměra (m ²)	383
Katastrální území	Lidečko 123456
Typ parcely	Parcela katastru nemovitostí
Druh pozemku	Zastavěná plocha a nádvoří

Zdroj: Vlastní tvorba; 2014

Součástí žádosti o dotaci je potřebné vyplnit určité dokumenty a přílohy. Nákres katastrální mapy je povinnou součástí příloh. Nákres katastrální mapy je níže v obrázku 4.1.

Obrázek 4.1: Katastrální mapa



Zdroj: Katastrální úřad pro Zlínský kraj, [online], 2013; vlastní zpracování

4.2.5 Technické řešení projektu

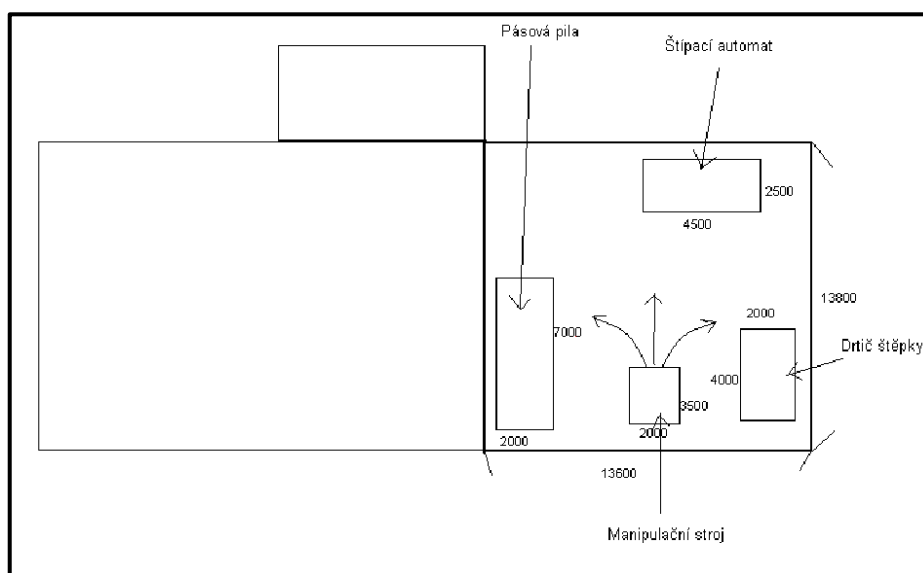
V rámci realizace projektu dojde k investicím do základní oblasti podporující výrobní proces – do oblasti **výrobních technologií**. V rámci projektu bude investováno do následujícího technického vybavení provozovny nezbytného pro další růst žadatele.

Bude pořízena následující technologie:

- Pásová pila na pořez kulatiny,
- štípací automat, včetně balícího stroje,
- manipulační stroj na kulatinu,
- drtič na štěpku.

V rámci projektu budou vynaloženy výdaje související s přípravou nákupu technologie, což je projektová dokumentace (výdaje na zadávací řízení dle Pravidel PRV). Náskres výrobního prostoru je na obrázku 4.2.

Obrázek 4.2: Náskres výrobního prostoru



Zdroj: Vlastní tvorba; 2014

Technické parametry

1) Pásová pila na pořez kulatiny:

Předřez, délka řezu 7 m + 3 m nástavec, průměr kmene max. 1 m, hydraulické nakládání, obracení, podélné posouvání, upínání a vyrovnání konicity, vyjížděcí písty při nakládání kulatiny, manipulační stůl.

2) Štípací automat včetně balícího stroje:

Automatický řezací a štípací stroj pro kmeny do průměru 30 cm, řezací agregát osazený pilovým kotoučem a výkonné štípací zařízení – požadavek na dosahování

vysokých výkonů, automat musí být možné pohánět jak elektromotorem, tak přes kloubový hřídel traktoru, hydraulická řídící jednotka, která volí štípací rychlost v závislosti na nutnosti použití síly hydraulického válce, k přepnutí na dvojnásobný štípací tlak musí dojít automaticky, pro delší kmeny do 4 m délky musí existovat možnost posunování po vysouvateľných gumových rolích bez vynaložení velké síly za použití manipulačního stolu, použití různých štípacích nožů – možnost štípat kmeny na dvě, čtyři nebo šest částí, automatická změna štípacího tlaku a rychlosti posuvu pístu v závislosti na kvalitě dřeva, balicí stroj do 1,5 m³, pohon 220 V.

3) Manipulační stroj na kulatinu:

Koncepce nakladače má vycházet z jednoduchého rámu, na který existuje možnost postupně namontovávat další díly, stroj musí dosahovat vysokých pracovních výkonů, hlavně tažné a rypné síly, provozní spolehlivost, nenáročnost na údržbu a bezkonkurenčně nízká spotřeba i pohodlí v kabině, odnímatelné stranové převodovky s pomaluběžnými hydromotory nevyžadují žádnou péči po celou dobu životnosti stroje, k rámu přišroubované blatníky se směrovými světly a zpětnými zrcátky, nádrže přimontované k rámu, plnění nádrží s uzamykatelným krytem, k rámu připojený výložník s rychloupínačem a táhly pro pantografové vyrovnávání lopaty, odklopení kabiny – snadná dosažitelnost agregátů, kleště na kulatinu + paketovací manipulační vidle na rychloupínací zařízení.

4) Drtič na štěpku:

Štěpkovač s hydraulickým vkladačem s možností volby délky štěpky, boční plnění, se závěsem pro přívěs, výkon 2-3 m³/hod, pohon vývodovou hřídelí, dva hydraulické podávací válce, možnost štěpkovat až do průměru 26 cm.

Pro potřeby rozšíření výroby a zkvalitnění služeb pro stávající i nové zákazníky dojde realizací projektu k rozšíření výrobního úseku na zpracování dřeva, které bude nejprve tříděno, následně řezáno a štípáno. Konečným produktem bude **zabalený výrobek palivového dřeva a surovina štěpky** pro konečného zákazníka. Předpokládaná produkce dřevní hmoty bude v součtu cca 2,3 palivového dřeva, tedy cca 1,8 tun za hodinu.

Změnou technologie dojde ke zrychlení, zjednodušení a zefektivnění výroby. **Vedlejší produkt bude bezodpadová dřevovýroba.** Dřevní hmota bude pásovou pilou nařezána a selektována na jakostní a odpadovou surovinu. Štípacím automatem bude dřevo děleno na požadované průměry – frakce. Drtič štěpky zužitkuje zcela surovinu (dřevní hmotu). Manipulačním strojem bude celá procedura obsluhována a efektivně využita.

Realizací projektu budou významně posíleny výrobní kapacity žadatele, což povede k podstatnému a dlouhodobému rozvoji komplexních podnikatelských aktivit žadatele, k rozvoji výkonnosti, konkurenceschopnosti a podniku jako celku.

4.3 Rozpočet projektu

Celkové výdaje na projekt jsou stanoveny na **3 024 000 Kč**. Celkové výdaje projektu jsou níže v tabulce 4.6. Vzhledem k tomu, že firma *Bořek, s.r.o.* nemá dostatek finančních prostředků, zažádala o úvěr u Komerční banky v hodnotě 2 500 000 Kč. O proplacení dotace se bude žádat v průběhu provozní fáze a to ve výši **35 %** způsobilých výdajů. Finanční prostředky proplacené dotace budou využity na uhrazení části úvěru.

Tabulka 4.6: Celkové výdaje projektu

Výdaje	Částka (v Kč)
Celkové výdaje projektu	3 024 000
Nezpůsobilé výdaje	504 000
Způsobilé výdaje	2 520 000

Zdroj: Vlastní tvorba; 2014

Nezpůsobilé výdaje jsou takové výdaje, na které není požadovaná dotace. V tomto projektovém záměru je nezpůsobilý výdaj **DPH**. V tabulce 4.7 jsou rozepsány způsobilé výdaje projektu.

Tabulka 4.7: Rozpis způsobilých výdajů projektu

Kód výdaje	Text	Výdaj (v Kč)
003	Technologie pro zpracování lesnických produktů, včetně nehmotných investic	1 200 000
004	Technologie na zpracování a využití zůstatkové biomasy z lesní nebo dřevařské výroby pro energetické a jiné účely, včetně nehmotných investic	500 000
005	Stroje a zařízení pro dopravu materiálu v areálu provozovny	800 000
006	Projektová dokumentace	20 000
-	Výdaje, ze kterých je stanovena dotace	2 520 000

Zdroj: Vlastní tvorba; 2014

Výše dotace je stanovena na **882 000 Kč**. Tato částka by měla být hrazena ve výši **75 %** (v přepočtu 661 500 Kč) z příspěvku společenství EU a zbylých **25 %** (220 500 Kč) z národních zdrojů. Žádost o proplacení dotace bude podána 1. února 2012.

4.4 Bodové hodnocení projektu

V každé žádosti o dotaci žadatel přikládá tzv. body za preferenční kritéria. Kritéria jsou dané podmínkami fiche v rámci dané výzvy. Bodové hodnocení projektu je v tabulce 4.8. Žadatel se svým podpisem *Žádosti o dotaci PRV* zavazuje k plnění preferenčních kritérií, za které požaduje. V případě, že by v rámci administrace SZIF body nebyly přiděleny, pozbývá závazek ke konkrétním kritériím platnosti.

Tabulka 4.8: Bodové hodnocení projektu

Text	Odpověď	Body
Předmětem obnovy je využití a obnova existující stavby. V případě, že předmětem či součástí projektu je novostavba, musí nahrazovat starou stavbu.	Ne	0,00
Požadovaná míra dotace (%)	35	15,00
Míra nezaměstnanosti ve správním obvodu obce s rozšířenou působností, ve které je projekt realizován.	12,4 % a více	5,00
Předmětem projektu je zpracování a využití zůstatkové biomasy z lesní a dřevařské výroby pro energetické a jiné účely, včetně nehmotných investic.	Ano	7,00
Projekt vytvoří pracovní místo	Jedno	5,00
Počet obyvatel v obci, kde je projekt realizován	Nad 1001 obyvatel	0,00
Projekt je realizován v regionu se soustředěnou podporou státu na roky 2010-2013	Ano	3,00
Celkem	-	35,00

Zdroj: Vlastní tvorba; 2014

4.5 Povinné přílohy projektu

Jak již bylo zmíněno v předchozí kapitole, k úspěšné žádosti o dotaci je potřeba přiložit přílohy. K žádosti o dotaci do Opatření I.1.2.2 *Technické vybavení provozoven*, Záměr a) *Technické vybavení provozoven* je zapotřebí přiložit **3 přílohy**.

- 1) **Prohlášení o zařazení podniku do kategorie mikropodniků**, malých či středních podniků. Vyplňuje se přepočtený počet pracovníků a výše ročního obratu v posledním schváleném účetním období. Prohlášení se nachází v příloze 8.
- 2) **Půdorys dispozice technologie** v odpovídajícím měřítku s vyznačením rozměrů technologie k projektu. Návrh výrobního prostoru je v obrázku 4.2.
- 3) **Katastrální mapa** s vyznačením lokalizace předmětu projektu v odpovídajícím měřítku. Katastrální mapa je výše v obrázku 4.1.

4.6 Souhrnné zhodnocení projektového záměru

Realizací projektu *Nákup technického vybavení provozovny* firmou *Bořek, s.r.o.* dojde k posílení výrobní kapacity žadatele, která napomůže k podstatnému a dlouhodobému rozvoji komplexních podnikatelských aktivit žadatele. Mezi zmiňované podnikatelské aktivity žadatele patří rozvoj, výkonnost a konkurenceschopnost. V oblasti čerpání dotací z PRV je to žadatelova první zkušenost.

Díky nové technologii může firma lépe **vyhovět požadavkům zákazníků**, která má výrazně rostoucí tendenci. Se stávající technologií není možné zabezpečit potřeby zákazníků, zejména z důvodu nedosahování požadovaného množství, kvality, přesnosti a ceny konečných produktů.

Dalším pozitivním výstupem projektu je **vytvoření jednoho pracovního místa**. Tento výstup je velice důležitý, protože je v obci Lidečko relativně vysoká nezaměstnanost, která se pohybuje něco málo přes 12 %. V obci je vyšší nezaměstnanost, protože se v okolí nenachází větší fabriky, tudíž obyvatelé obce musí za práci dojíždět.

Závěr

Problematika rozvoje venkova se může jevit na první pohled jako docela nezajímavé téma, ale po prostudování příslušné literatury je zřejmé, že problematika venkova je více než zajímavá. Pohled do historie potvrzuje, že politika rozvoje venkova nestála vždy v popředí zájmů Evropské unie. Ohniskem pro Evropskou unii byla Společná zemědělská politika, to se ale změnilo v 90. letech 20. století. Cílem politiky rozvoje venkova bylo zvyšovat konkurenceschopnost a atraktivitu venkovských oblastí. Po mnoha zásadních reformách Společné zemědělské politiky se rozvoj venkova stal její součástí, tedy nespadá již pod strukturální fondy. Oddělení politiky rozvoje venkova od strukturálních fondů přineslo značná pozitiva, jedním z nich je bezesporu financování nově vzniklým fondem s názvem Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova.

Aby členské státy mohly čerpat z prostředků Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, musely vypracovat programový rámec v podobě Programu rozvoje venkova. Program musela vypracovat také Česká republika před svým vstupem do Evropské unie. Program přispíval k naplňování cílů stanovených Národním strategickým plánem rozvojem venkova.

Cílem bakalářské práce bylo objasnit a přiblížit problematiku politiky rozvoje venkova EU a ČR, na základě teoretických znalostí byl vypracován vlastní fiktivní projektový záměr. Dle obsahu byl cíl naplněn, teoretické poznatky byly vysvětleny a vlastní fiktivní projektový záměr napomohl k ověření komplexních praktických dovedností získaných z oblasti projektového řízení.

Zpracovávání druhé kapitoly bakalářské práce bylo ze začátku náročnější, protože neexistuje jednotná definice venkova. Pojem venkov má nespočet různých definicí, tudíž si každý pod tímto pojmem může představit něco jiného, jako např. krajinu, zemědělství, čisté a klidné prostředí atd. Hlavním záměrem bakalářská práce byla problematika politiky a programování rozvoje venkova EU a především ČR. Práce postupovala od obecné teoretické části, až po konkrétní praktickou část.

Poslední praktická část se věnovala vlastnímu návrhu fiktivního projektového záměru. Navržený projektový záměr by byl spolufinancován z Programu rozvoje venkova ČR v období 2007-2013 z prioritní osy I – Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví z 1. Opatření zaměřená na restrukturalizaci a rozvoj fyzického kapitálu a podporu inovací, podopatření 1.2.2. Technické vybavení provozoven. Struktura projektového záměru byla vypracována na základě dřívější reálné výzvy vyhlášené v rámci

příslušného opatření a podopatření. Předpokládaná doba trvání projektového záměru je 13 měsíců, během kterých projekt projde třemi fázemi – přípravnou, realizační a provozní.

V závěru bych chtěla sdělit, že mi bakalářská práce objasnila problematiku rozvoje venkova. Na základě získaných vědomostí jsem si vypracovala vlastní fiktivní projektový záměr, který byl vypracován na základě dřívější reálné výzvy. Vzhledem k rozsahu práce je projekt zjednodušený. Fiktivní projektový záměr byl vypracován podle dané struktury a může sloužit jako základ pro zpracování žádosti o dotaci v rámci Programu rozvoje venkova ČR v současném programovacím období 2014-2020.

Seznam použité literatury

Knihy

1. FOJTÍKOVÁ, Lenka a Marian LEBIEDZIK. *Společné politiky EU historie a současnost se zaměřením na Českou republiku*. Praha: C.H. Beck, 2008. 179 s. ISBN 978-80-7179-939-9.
2. CHVOJKOVÁ, Anna a Viktor KVĚTOŇ a kol. *Finanční prostředky strukturálních fondů EU v programovacím období 2007-2013*. Praha: IREAS, Institut pro strukturální politiku, o p. s., 2006. 179 s. ISBN 80-86684-43-1.
3. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Úspěšné projekty programu rozvoje venkova*. Praha: CZECH PROMOTION print, s.r.o., 2012. 39 s. ISBN 978-80-7434-058-1.
4. PĚLUCHA, Martin. *Rozvoj venkova v programovacím období 2007-2013 v kontextu reformy SZP EU*. Praha: IREAS, 2006. 162 s. ISBN 80-86684-42-3.
5. TOMŠÍK, Karel. *Vývoj a perspektivy evropského venkova*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 208 s. ISBN 978-80-7357-495-6.

Časopisy

1. BINEK, Jan a Hana SVOBODOVÁ. Rozvoj venkova a rozvoj regionů: Společná zemědělská politika a regionální politika na jednom hřišti. *Regionální studia*, Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2009, roč. 3, 1/2009, s. 12-19. ISSN 1803-1471.

Elektronická publikace

2. BEDNAŘÍKOVÁ, Zuzana. *Vývoj a nástroje politiky rozvoje venkova v ČR* [online]. 2009 [17. 12. 2013]. Dostupné z: www.vse.cz/polek/download.php?jnl=rst&pdf=17.pdf.
3. EUR-LEX. 2006/144/ES: Rozhodnutí Rady ze dne 20. února 2006 o strategických směrech Společenství pro rozvoj venkova (programové období 2007-2013) [online]. 2006 [15. 12. 2013]. Dostupné z: <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32006D0144:CS:NOT>.

4. EUROPEAN COMMISSION. *A View on Employment, Growth and Innovation in Rural Areas. Commission Staff Working Document. Brussels: European Commission* [online]. 2012 [15. 12. 2013]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/publi/reports/ruralemployment/swd-2012-44_en.pdf.
5. EVROPSKÁ KOMISE. *Politika rozvoje venkova EU na období 2007-2013* [online]. 2006 [17. 12. 2013]. Dostupné z: ec.europa.eu/agriculture/publi/fact/rurdev2007/cs_2007.pdf.
6. EVROPSKÁ KOMISE. *Přístup LEADER: základní příručka* [online]. 2007 [15. 12. 2013]. Dostupné z: ec.europa.eu/agriculture/rur/leaderplus/pdf/.../leader_approach_cs.pdf.
7. EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE. *Narizení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013* [online]. 2013 [17. 12. 2013]. Dostupné z: www.mmr.cz/getmedia/.../1303-Narizeni-o-spolecnych-ustanovenich.pdf.
8. EVROPSKÁ RADA. *Rozhodnutí Rady ze dne 20. 2. 2006 o strategických směrech Společenství pro rozvoje venkova (programové období 2007 – 2013)* [online]. 2006 [17. 12. 2013]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32006D0144:CS:NOT>.
9. FAJMON, Hynek. *Současnost a budoucnost českého zemědělství v EU* [online]. 2010 [15. 12. 2013]. Dostupné z: <http://www.fajmon.eu/docs/dokumenty/Soucasnost%20a%20budoucnost%20ceskeho%20zemedelstvi%20v%20EU.pdf>.
10. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Podklad pro přípravu Dohody o partnerství pro programové období 2014–2020 - Vymezení programů a další postup při přípravě České republiky pro efektivní čerpání fondů Společného strategického rámce* [online]. 2012 [25. 12. 2013]. Dostupné z: www.strukturalni-fondy.cz/.../Obdobi-2014-2020_dokumnet-projednany-vladou-CR.pdf.
11. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Národní strategický plán rozvoje venkova České republiky na období 2007-2013* [online]. 2006 [17. 12. 2013]. http://eagri.cz/public/web/file/26839/Narodni_strategicky_plan_rozvoje_venkova.pdf.
12. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Program rozvoje venkova ČR na období 2007-2013* [online]. 2012b [5. 4. 2014]. Dostupné z: http://www.apic-ak.cz/script/WRS_exportPDF.php?akce=news&id=22313.pdf.

13. MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA HORNOLIDEČSKA. *Strategický plán LEADER na období 2007-2013* [online]. 2007 [5. 4. 2014]. Dostupné z: http://www.mashornolidecska.cz/files/files/SPL/SPL_MASH_2007-13_final.pdf.
14. MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA HORNOLIDEČSKA. *Zpravodaj MASH* [online]. 2011 [5. 4. 2014]. Dostupné z: www.address.cz/data/www.hornolidec.cz/files/Zpravodaj_MAS.pdf.
15. PROGRAM ROZVOJE OBCE LIDEČKO NA OBDOBÍ 2014-2017. *Charakteristika obce* [online]. 2012 [10. 4. 2014]. Dostupné z: www.mmr.cz/getmedia/0921de42-0829.../ZK-6-PRO-Lidecko.doc.
16. REFORMA SPOLEČNÉ ZEMĚDĚLSKÉ POLITIKY (SZP) 2014-2020. *Materiál pro národní konferenci o budoucnosti Společné zemědělské politiky 2014-2020* [online]. 2012 [17. 12. 2013]. Dostupné z: www.apic-ak.cz/data_ak/12/v/KonferenceSZPbrozura.pdf.

Internetové stránky

17. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Obyvatelstvo v obci. *Czso.cz* [online]. 2013 [5. 4. 2014]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/t/050039B1D3/\\$File/13-72250707.pdf](http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/t/050039B1D3/$File/13-72250707.pdf).
18. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Obyvatelé v obci podle věkové skupiny. *Czso.cz* [online]. 2012a [5. 4. 2014]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/t/050039B1D0/\\$File/13-72250704.pdf](http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/t/050039B1D0/$File/13-72250704.pdf).
19. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Uchazeči o zaměstnání. *Czso.cz* [online]. 2012b [5. 4. 2014]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/t/050039B1DB/\\$File/13-72250715.pdf](http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/t/050039B1DB/$File/13-72250715.pdf).
20. DENÍK VEŘEJNÉ SPRÁVY. Možnosti a limity podpory rozvoje venkova v programovacím období 2014-2020. *Denik.obce.cz* [online]. 2013 [17. 12. 2013]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6618759>.
21. EAGRI. Dotace. *Eagri.cz* [online]. 2013 [16. 12. 2013]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/zakladni-informace/>.
22. EAGRI. Dotace. *Eagri.cz* [online]. 2013 [2. 4. 2014]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/opatreni-osy-i/>.

23. EAGRI. *Portál Farmáře* [online]. 2014 [10. 4. 2014]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/farmar/zadost-o-pristup-pro-registrovane-uzivatele/zadost-o-pristup-na-portal-eagri.html>.
24. EAGRI. Venkov. *Eagri.cz* [online]. 2013 [2. 4. 2014]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/venkov/program-rozvoje-venkova/>.
25. EURACTIV. Reformy společné zemědělské politiky. *Euractiv.cz* [online]. 2013 [14. 12. 2013]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/zemedelstvi0/link-dossier/reformy-spolen-zemdlsk-politiky>.
26. EUROPA. Zemědělství a rozvoj venkova. *Europa.cz* [online]. 2013 [15. 12. 2013]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/index_cs.htm.
27. EUROSKOP. Finanční perspektiva 2007-2013. *Euroskop.cz* [online]. 2013 [16. 12. 2013]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8905/sekce/financni-perspektiva-2007-2013/>.
28. HORNOLIDEČSKO. Členské obce. *Hornolidecsko.cz* [online]. 2014 [5. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.hornolidecsko.cz/cz/1-clenske-obce.html>.
29. KATASTRÁLNÍ ÚŘAD PRO ZLÍNSKÝ KRAJ. Lidečko – podrobné informace. *Cuzk.cz* [online]. 2013 [10. 4. 2014]. Dostupné z: http://www.cuzk.cz/Dokument.aspx?AKCE=META:SESTAVA:MDR002_XSLT:WEBCUZZ_ID:683671.
30. MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA HORNOLIDEČSKA. MAS Hornolidečka. *Mashhornolidecska.cz* [online]. 2014 [5. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.mashhornolidecska.cz/cz/1-mas-hornolidecska.html>.
31. MATOUŠKOVÁ, Kamila. Nová typologie městských a venkovských regionů NUTS 3 podle Evropské komise. *Dvs.cz* [online]. 2013 [13. 12. 2013]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6485296>.
32. OBEC LIDEČKO. Informace o obci. *Lidecko.cz* [online]. 2014 [10. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.lidecko.cz/index.php?strana=oobci#statistika>.
33. STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND. Program rozvoje venkova. *Szif.cz* [online]. 2013 [15. 12. 2013]. Dostupné z: <http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/eafrd>.

Seznam zkratek

CAP	Common Agricultural Policy Společná zemědělská politika
CF	Cohesion Fund Fond soudružnosti
CSGRD	Community Strategic Guidelines for Rural Development Strategické zásady Společenství pro rozvoj venkova
EAFRD	European Agricultural Fund for Rural Development Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EAGF	European Agricultural Guarantee Fund Evropský zemědělský garanční fond
EAGGF	European Agricultural Guidance and Guarantee Fund Evropský zemědělský podpůrný a garanční fond
EEC	European Economic Community Evropské hospodářské společenství
EMFF	European Maritime and Fisheries Fund Evropský námořní a rybářský fond
ERDF	European Regional Development Fund Evropský fond regionálního rozvoje
ESF	European Social Fund Evropský sociální fond
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
EU	European Union Evropská unie
HND	Hrubý národní důchod
ISPA	Instrument for Structural Policies for Pre-Accession Nástroj předvstupních strukturálních politik
LAU	Local administrative unit Místní administrativní jednotky

MAS	Místní akční skupina
MASH	Místní akční skupina Hornolidečska
MZe	Ministerstvo zemědělství ČR
NSPRV	Národní strategický plán rozvoje venkova
NUTS	Nomenclature des Unites Territoriales Statistiques Nomenklatura územních statistických jednotek
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OEEC	Organisation for European Economic Cooperation Organizace pro evropskou hospodářskou spolupráci
PRV	Program rozvoje venkova
SAPARD	Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development Speciální předvstupní program pro zemědělství a rozvoj venkova
SR	Slovenská republika
SSR	Společný strategický rámec
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond

Seznam tabulek

Tabulka 3.1: Osy Programu rozvoje venkova ČR 2007-2013

Tabulka 3.2: Klasifikace územních statistických jednotek – obec Lidečko

Tabulka 3.3: Věkové složení obyvatelstva obce Lidečko

Tabulka 3.4: Počet uchazečů o práci a míra nezaměstnanosti v obci Lidečko

Tabulka 3.5: Sportoviště v obci Lidečko

Tabulka 4.1: Obecné informace o žadateli

Tabulka 4.2: Obecné informace o specializované firmě

Tabulka 4.3: Základní informace o projektu

Tabulka 4.4: Časový harmonogram projektu

Tabulka 4.5: Místo realizace projektu

Tabulka 4.6: Celkové výdaje projektu

Tabulka 4.7: Rozpis způsobilých výdajů projektu

Tabulka 4.8: Bodové hodnocení projektu

Seznam obrázků

Obrázek 2.1: Program politiky rozvoje venkova EU v období 2007-2013

Obrázek 2.2: Pilířová struktura – vazba CAP a Politiky rozvoje venkova

Obrázek 2.3: Rovnováha mezi jednotlivými definovanými cíli

Obrázek 2.4: Struktura výdajů EU v letech 2007-2013

Obrázek 2.5: Nový rámec pro II. pilíř CAP – rozvoj venkova

Obrázek 3.1: Rozdělení finančních prostředků PRV ČR v letech 2007-2013

Obrázek 3.2: Vymezení MASH

Obrázek 3.3: Poměr subjektů působících v MASH

Obrázek 3.4: Znak obce Lidečko

Obrázek 3.5: Počet obyvatel obce Lidečko v letech 2001-2012

Obrázek 4.1: Katastrální mapa

Obrázek 4.2: Náskres výrobního prostoru

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- o jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- o беру на ве́домии, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst.3);
- o souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- o bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- o bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 8. května 2014

Aneta Purlanová

jméno a příjmení studenta

Seznam příloh

- Příloha 1: Finanční rámec na období 2007-2013
- Příloha 2: Strategie podle os, kvantifikované cíle a indikátory
- Příloha 3: Dohoda o partnerství
- Příloha 4: Priority a fiche MAS Hornolidečska
- Příloha 5: Historické milníky obce Lidečko
- Příloha 6: Žádost o přístup pro registrované uživatele do portálu Farmáře SZIF
- Příloha 7: Návrh smlouvy o poradenské činnosti při získávání veřejné podpory
- Příloha 8: Prohlášení o zařazení podniku do kategorie mikropodniků, malých či středních podniků